

PRIJEDLOG

Na temelju članka 26. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20. 12. 2013.), članka 8. stavka 1. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 30/2015) i članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/2011, 119/2014 i 93/2016), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2017. godine donijela

ODLUKU

o donošenju I. izmjene Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020.

I.

Donosi se I. izmjena Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. (u daljnjem tekstu: I. izmjena Programa).

II.

I. izmjena Programa se nalazi u prilogu ove Odluke i njezin je sastavni dio.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK VLADE

Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE ODLUKE

U postupku programiranja za financijsko razdoblje 2014. - 2020. Ministarstvo poljoprivrede je kao Upravljačko tijelo koordiniralo proces i izradilo Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (dalje u tekstu PRR) koji se financira iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR).

Konačni prijedlog Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Europska komisija je odobrila Provedbenom odlukom Komisije C(2015) 3483 dana 26. svibnja 2015. godine.

Hrvatska je 30. studenog 2015. Europskoj komisiji dostavila zahtjev za izmjenu programa ruralnog razvoja u skladu s člankom 11. točkom (b) Uredbe (EU) br. 1305/2013.

Istog datuma Upravljačko tijelo je u pisanoj proceduri poslalo članovima Odbora za praćenje prijedlog I izmjene PRR 2014-2020 s pripadajućim obrazloženjem. Na sadržaj predloženih izmjena Odbor za praćenje nije imao primjedbi te su iste usvojene 18. prosinca 2015. godine temeljem pisane procedure.

Europska komisija je 14. ožujka 2016. donijela Provedbenu odluku Komisije o odobravanju izmjene programa ruralnog razvoja Hrvatske za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj - CCI 2014HR06RDNP001 kojom su odobrene I izmjene PRR. Izmjene uključuju:

1. Unutar naslova 1. Naziv *Programa ruralnog razvoja*, dodan je Podnaslov 1.1. *Izmjene*
2. Mjera 10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“- dodana je tablica kriterija odabira; u podmjeri 10.1. Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama izmijenjen je tekst na način da su jasnije i logičnije definirani minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide,
3. Mjera 11 „Ekološki uzgoj“ dodana je obveza držanja stoke za korisnike koji zatraže potporu za skupinu usjeva trajni travnjaci,
4. Plan pokazatelja – ispravak netočnih podataka, koji su uneseni slučajnom pogreškom. U prvoj verziji PRR došlo je do zamjene dviju vrijednosti u prikazu planiranih javnih rashoda za fokus područje 2A i prioritet P4 unutar mjere 2 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, što se ovim izmjenama ispravlja i to kako slijedi:
 - u tablici 11.1.2.1. se briše vrijednost 4.235.294,12 EUR, a dodaje se 2.117.647,06 EUR;
 - u tablici 11.1.4. se briše vrijednost 2.117.647,06 EUR, a dodaje se 4.235.294,12 EUR.

Ovi ispravci su utjecali i na prilagodbu planiranog broja korisnika kroz navedenu mjeru:

- u tablici 11.1.2.1. se briše vrijednost 3.529, a dodaje se 1.765;
- u tablici 11.1.4. se briše vrijednost 1.925, a dodaje se 3.850;
- u tablici 11.2 se briše vrijednost 17.967, a dodaje se 18.128.

Također je u prvoj verziji PRR došlo do krivog prikaza pokazatelja „planirani broj korisnika (gospodarstava)“ za podmjeru 6.4. „Ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima“ pa se isto ispravlja na slijedeći način:

- u tablici 11.1.2.2. se briše vrijednost 1.221 iz fokus područja 2B.

Osim ispravka netočnih podataka unutar PRR, izmjene su imale za cilj u mjeri 10 logičnije definiranje minimalnih zahtjeva za pesticide i gnojiva kako bi korisnicima ove obveze bile jasnije, što je olakšalo praćenje i kontrolu same mjere. U mjeri 11 dodana je nova obveza kojom se izbjegao na vrijeme uočen rizik u provedbi mjere u vidu povećanje broja hektara ekoloških trajnih travnjaka bez stoke.

Navedene izmjene PRR nemaju fiskalni učinak na prihode i primitke te rashode i izdatke državnog proračuna a sredstva su osigurana na proračunskoj poziciji Ministarstva poljoprivrede podskupini 352, odjeljak 3523. Financijska sredstva nisu se mijenjala u odnosu na Odluku o donošenju Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 24. lipnja 2015. godine.

**I. izmjena Programa ruralnog razvoja
Republike Hrvatske
za razdoblje 2014. - 2020.**

14. ožujka 2016. Europska komisija je donijela Provedbenu odluku Komisije o odobravanju izmjene programa ruralnog razvoja Hrvatske za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj - CCI 2014HR06RDNP001 kojom su odobrene slijedeće I izmjene Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.:

1. U poglavlju 1. *Naziv Programa ruralnog razvoja*, dodaje se potpoglavlje 1.1. *Izmjene*
2. U poglavlju 8. *Opis odabranih mjera*, potpoglavlje 8.2. *Opis prema mjeri*, točka 8.2.10. *M10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene (čl. 28.)* mijenja se i glasi:

M10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene (čl. 28.)

Pravna osnova

Članak 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005.

Delegirana uredba Komisije (EU) br. 807/2014 od 11. ožujka o dopuni Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i uvođenju prijelaznih odredbi.

Provedbena uredba Komisije (EU) br. 808/2014 od 17. srpnja 2014. o utvrđivanju pravila primjene Uredbe (EU) 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR).

Općenit opis mjere, što uključuje njezinu logiku intervencije i njezin doprinos području od interesa i međusektorske ciljeve

U proteklih nekoliko desetljeća svjedoci smo promjena u metodama poljoprivredne proizvodnje sa rastućim trendom intenzivne i industrijalizirane poljoprivrede. Visoko specijalizirana poljoprivredna proizvodnja, uglavnom orijentirana na monokulturu, ima za cilj proizvesti što veći urod po jedinici površine, što zahtijeva velike količine sintetskih gnojiva i pesticida. Stajski se gnoj rijetko primjenjuje, a bez povratka organske tvari u tlo smanjuje se sloj humusa što dovodi do smanjene plodnosti tla.

Moderna mehanizacija zahtijeva velike oranične površine, krčile su se živice i šumarci, preoravali travnjaci i isušivala močvarna područja mijenjajući tradicionalna obilježja krajobraza uz značajan utjecaj na bioraznolikost.

Nakon provedene SWOT analize identificirane su potrebe. Ova se mjera odnosi na slijedeće potrebe:

Potreba 14. Sprečavanje erozije tla i povećanje plodnosti tla i organske tvari u tlu;

Potreba 15. Održavanje kvalitete vode, tla i zraka;

Potreba 16. Očuvanje krajobraza i bioraznolikosti.

Cilj mjere je potaknuti poljoprivredne prakse koje su korisne za okoliš, ublažiti negativne učinke poljoprivrede i povećati bioraznolikost, kao i očuvanje genetskih resursa vezanih uz poljoprivredu.

Konkretno, posebna pozornost je posvećena na:

- Gubitak tla i plodnosti tla;
- Nedostatak obrazovanja i svijesti među poljoprivrednicima o važnosti i prednostima održivog upravljanja ekosustavom;
- Uvođenje i kontinuirana primjena održivog načinu uzgoja kako bi se smanjio pritisak na poljoprivredno zemljište;
- Očuvanje tradicionalnih biljnih i životinjskih vrsta koje su prilagođene lokalnim uvjetima te su u opasnosti od izumiranja.

Ova mjera namijenjena je i za NATURA 2000 područja, budući da posebna mjera sukladno članku 30. Uredbe (EU) br. 1305/2013 nije bila predviđena zbog nepostojanja pravnog okvira. Iako su Područja posebne zaštite (SPA) određena i popis predloženih Područja od značaja za Zajednicu (pSCI) poslan Europskoj komisiji u rujnu 2013. godine, Hrvatska još uvijek čeka na zaključak biogeografskih seminara i moguće usvajanje Područja od značaja za Zajednicu (SCI). Mjere očuvanja za Područja od značaja za Zajednicu (SCI) definirat će se i uspostaviti što je prije moguće, ali najkasnije u roku od šest godina, kao što je definirano u članku 4. stavku 4. Direktive 92/43/EEZ.

Do tada, nekoliko operacija u okviru M10 postavljeno je osobito imajući u vidu Natura 2000 područja: očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) i pilot mjera za zaštitu leptira.

Doprinos fokus područjima

Prioritet 4: Obnova, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom, sa naglaskom na sljedeća područja:

Fokus područje 4A: obnovu, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000 i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivredu velike prirodne vrijednosti, kao i stanje europskih krajobraza;

Fokus područje 4B: bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima;

Fokus područje 4C: sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom.

Prioritet 5: promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na sljedeća područja:

Fokus područje 5A: povećanje učinkovitosti u korištenju voda u poljoprivredi;

Fokus područje 5D: smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost;

Fokus područje 5E: poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu;

Doprinos međusektorskim ciljevima

Ova mjera doprinosi ostvarenju međusektorskih ciljeva vezanih uz klimatske promjene i zaštitu okoliša.

Operacije s obvezama kojima se smanjuje ili zabranjuje uporaba gnojiva i pesticida pomoći će smanjenju pritiska na okoliš, uz pozitivan utjecaj na kvalitetu tla, vode i zraka.

Operacije koje uvode ili podržavaju nastavak poljoprivrednih praksi kojima su poboljšani uvjeti zadržavanja vode i pohrane ugljika pomoći će u smanjenju emisije stakleničkih plinova i poboljšati održivo korištenje vodenih resursa.

Operacije koje potiču održavanje tradicionalnog krajobraza kao što su ekstenzivni voćnjaci, ekstenzivni maslinici i travnjaci velike prirodne vrijednosti osiguravaju stanište za brojne biljne i životinjske vrste.

Uzgoj izvornih i zaštićenih ugroženih pasmina pridonijet će očuvanju genetskog materijala koji je važan za samodostatnu i održivu poljoprivrednu proizvodnju u svjetlu budućih klimatskih promjena.

Mjera Poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene sastoji se od 2 podmjere:

- M10.1. Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama
- M10.2 Potpora za očuvanje i održivu uporabu i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi

M10.1. Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama sadrži 9 tipova operacija:

- O_01: Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture;
- O_02: Zatravnjivanje trajnih nasada;
- O_03: Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti;
- O_04: Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*);
- O_05: Pilot mjera za zaštitu leptira;
- O_06: Uspostava poljskih traka;
- O_07: Održavanje ekstenzivnih voćnjaka;
- O_08: Održavanje ekstenzivnih maslinika;
- O_09: Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja;

M10.2. Potpora za očuvanje i održivu uporabu i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi sadrži 1 tip operacije:

- O_1: Očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi.

Sudjelovanje u mjeri je dobrovoljno uz petogodišnje poštivanje obveza, uz mogućnost produživanja obveznog razdoblja na najviše dvije godine. Potpora je u vidu godišnjeg plaćanja po jedinici površine ili uvjetnom grlu. Plaćanje je naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koje nadilaze minimalno propisane uvjete.

Korisnici moraju poštivati odredbe višestruke sukladnosti kako je propisano Uredbom (EU) br. 1306/2013 (poglavlje I, glava VI.), minimalne aktivnosti što je definirano Uredbom (EU) br. 1307/2013 (članak 4. stavak 1. točka (c) alineja (ii)), minimalne zahtjeve za gnojiva, uključujući načela dobre poljoprivredne prakse na temelju Direktive 91/676/EEZ, minimalne zahtjeve za pesticide, uključujući integriranu zaštitu bilja sukladno Direktivi 2009 /128/EZ i ostale

relevantne obvezne standarde.

U slučaju izmjene relevantnih propisanih standarda i zahtjeva, ukoliko bi opseg novih obveza nadilazio obveze navedene u opisu mjere, korisnik može odustati od sudjelovanja u mjeri bez povrata sredstava za razdoblje u kojemu je obveza bila na snazi.

Prihvatljivi korisnici ove mjere jesu poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika, koriste zemljište upisano u ARKOD te na gospodarstvu drže domaće životinje upisane u Jedinствeni registar domaćih životinja (JRDŽ).

Nije moguće kombinirati ovu mjeru sa M11 Ekološki uzgoj, osim operacije O_09 Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja.

Zahtjev se može podnijeti ako poljoprivredna površina gospodarstva iznosi minimalno 0,5 ha, a minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha, s izuzetkom za M10.1.O.6 Uspostava poljskih traka, gdje ARKOD parcela mora biti najmanje 1 ha.

Potpota je izračunata za svaku od operacija zasebno.

Područje primjene, razina potpore, prihvatljivi korisnici i prema potrebi metodologija izračuna iznosa ili stope potpore raščlanjene prema potrebi prema podmjerama i/li vrstama operacije. Za svaku se vrstu operacije navodi specifikacija prihvatljivih troškova, uvjeti prihvatljivosti, primjenjivi iznosi i stope potpore te načela utvrđivanja kriterija odabira.

O_01: Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Neadekvatno korištenje poljoprivrednog zemljišta pod nagibom, kao što su oranje niz nagib i ostavljanje tla dugo vremena bez pokrova povećava proces erozije. Nedavna istraživanja potvrdila su da erozija nastaje ako je nagib jednak ili veći od 9%. Zbog uklanjanja čestica tla, plodnost i produktivnost tla su smanjeni, što uzrokuje štetu na usjevima i na kraju smanjuje prinos.

Kako bi se smanjili negativni učinci erozije ili spriječila erozija u potpunosti, potrebno je osigurati pokrivenost tla vegetacijom tijekom cijele godine tako da korijenski sustav može zadržati humusni sloj i time smanjiti utjecaj intenzivnih kiša. Druga važna aktivnost za smanjenje erozije na oranicama je obrada tla okomito na nagib.

Potpota se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju sve agro-tehničke mjere na oranicama okomito na nagib, čime se umanjuje proces erozije i pridonosi zaštiti najvrjednijeg sloja tla – humusa.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-01 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene u roku od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće

godine zahtijeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;

- C2-O-01 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-01 Izrada i provedba petogodišnjeg plana plodoreda s najmanje pet usjeva;
- C4-O-01 Obrada tla i sjetva okomito na pad terena na oraničnim površinama s nagibom 9-15%;
- C5-O-01 Uspostava barem jedne 3m široke brazde na sredini parcele kako bi se spriječilo otjecanje vode. Uspostavljena brazda nije Ekološki značajna površina.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4C, sa sekundarnim doprinosom fokus područjima 4B i 5A.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz obrade i sjetve na oranicama koje su na nagibu, u usporedbi s obradom i sjetvom na oranicama bez nagiba.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su iznad relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glava VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1.

Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima utvrđenim nacionalnim zakonom

Uvjeti za prihvatljivost

Oranična ARKOD parcela koja ima prosječan nagib od 9-15%. Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Visina potpore je 141 EUR/ha.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje plana plodoreda i drugih obveza.

Radnje za ublažavanje

U trenutku podnošenja zahtjeva korisnik mora imati pripremljen plan plodoreda za ugovoreno razdoblje. Kod provođenja kontrole na terenu, bit će lako kontrolirati primjenjuju li se planovi. Također je predviđena daljinska kontrola. Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju njihova nepoštivanja za korisnika će se osigurati odgovarajuća izobrazba i jasne upute.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_01

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_01

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_01

Metode provjere obveza

Korisnik mora dostaviti plan plodoreda za svih pet godina prilikom podnošenja zahtjeva, što se može provjeriti administrativno unakrsnom provjerom s IAKS. Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi; daljinska kontrola je također moguća.

C4-O_01

Metode provjere obveza

Nagib se kontrolira putem ARKOD-a. Obrada tla i sjetva kontroliraju se na terenu i daljinskom kontrolom.

C5-O_01

Metode provjere obveza

Kontrola na terenu i daljinska kontrola.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s Poglavljem I. Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstva za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakona o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na gnojiva i/ili pesticide.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Kalkulacija je izrađena usporedbom prosječnog GM na farmi sa 3 usjeva (kukuruz, pšenica i djetelinsko-travna smjesa) na ravnom terenu i farmi s 3 usjeva na terenu s nagibom.

Dodatni trošak: obuhvaća 20% veće troškove mehanizacije na nagibu, dodatni uzgoj još dva usjeva i plan plodoreda.

Gubitak prihoda: prinos je manji s obzirom 3% smanjenja površine bez usjeva (brazda bez usjeva).

Prva i druga obveza nisu uračunate kao trošak.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_01

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_01

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na gnojiva i/ili pesticide.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_01

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl. 44 Raznolikost usjeva: najmanje 3 različita usjeva na oranicama.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Uobičajena poljoprivredna praksa je rotacija dvaju usjeva.

C4-O_01

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC) 5

Na poljoprivrednom zemljištu s nagibom od 15% ili više, oranje se provodi okomito na nagib.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Pravilnik o višestrukoj sukladnosti, Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC) 5: Na poljoprivrednom zemljištu s nagibom od 15% ili više, oranje se provodi okomito na nagib.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom nižim od 15% ne provodi se okomito na nagib.

C5-O_01

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

O_02: Zatravnjivanje trajnih nasada

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Intenzivna poljoprivredna proizvodnja negativno utječe na sadržaj organske tvari u tlu i povećava emisiju stakleničkih plinova. Održivo upravljanje zemljištem i korištenje odgovarajućih agrotehničkih mjera smanjit će gubitak organske tvari iz tla i spriječiti odljev stakleničkih plinova.

Potpora se dodjeljuje korisnicima koji primjenjuju propisane agrotehničke postupke za smanjenje emisije stakleničkih plinova, sprečavanje erozije i zadržavanje humusnog sloja, čime se povećava plodnost tla i bioraznolikost.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-02 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-02 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-02 Izrada i provedba petogodišnjeg plana gnojidbe, gdje je maksimalna količina dušika prilagođena sukladno sadržaju ostatka dušika iz djetelinsko-travnih ili travno-djetelinskih smjesa;
- C4-O-02 Površina između redova mora biti prekrivena djetelinsko-travnom ili travno-djetelinskom smjesom. Područje između redova prekriveno djetelinsko-travnom ili travno-djetelinskom smjesom nije Ekološki značajna površina.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 5D, sa sekundarnim doprinosom fokus područjima 4B, 4C, 5A i 5E.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i

praćenju zajedničke poljoprivredne politike.

- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove koji proizlaze iz sjetve djetelinsko-travne ili travno-djetelinske smjese između redova, u usporedbi sa konvencionalnom poljoprivredom bez zatravljanja između redova.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao voćnjak, maslinik ili vinograd koja ima prosječan nagib od 9-15%.

Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 područja
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Visina potpore je 331 EUR/ha.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje plana gnojidbe i ostalih obveza.

Radnje za ublažavanje

U trenutku podnošenja zahtjeva korisnik mora imati pripremljen plan gnojidbe za ugovoreno razdoblje. Kod provođenja kontrole na terenu, lako je kontrolirati primjenu planova. Također je predviđena daljinska kontrola.

Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju njihova nepoštivanja za korisnika će se osigurati odgovarajuća izobrazba i jasne upute.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_02

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_02

Metode provjere obveza

Tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_02

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C4-O_02

Metode provjere obveza

Kontrola na terenu i daljinska kontrola.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I. glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstva za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitrata poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Kalkulacija se temelji na troškovima za uspostavu trajnog nasada sa djetelinsko-travnim ili travno djetelinskim smjesama, u odnosu na nasad bez međurednog pokrovnog usjeva.

Dodatni troškovi: međuredna sjetva, malčiranje i trošak plana gnojidbe.

Prva i druga obveza nisu uračunate kao trošak.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_02

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_02

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi za pesticide nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na primjenu pesticida.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_02

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1 – Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti

poljoprivredne površine stajskim gnojem do sljedećih graničnih vrijednosti:

– 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u razdoblju od 1. srpnja 2013. do 1. srpnja 2017. godine,

– 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena od 1. srpnja 2017. godine na dalje.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C4-O_02

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti

(GAEC) 4 U cilju smanjenja erozije tla tijekom vegetacijskog razdoblja sve oranične poljoprivredne površine moraju biti pokrivene poljoprivrednim kulturama ili žetvenim ostacima (nadzemni dio biljke s korijenom), ili ciljano prekrivene biljnim ostacima (malč), koji umanjuju eroziju tla, osim u slučaju obavljene pripreme za sljedeću sjetvu i prije nicanja ili zimske brazde.

Tijekom zime, od 15. studenog do 15. veljače, u cilju prikupljanja vlage i sprečavanja erozije, poljoprivredne površine moraju biti prekrivene glavnim usjevom ili se mora primjenjivati jedna od sljedećih mjera:

- grubo oranje na zimsku brazdu;
- zaoravanje strništa;
- ostavljanje strništa na poljoprivrednim površinama;
- prekrivanje poljoprivrednih površina žetvenim ostacima (malč).

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Pravilnik o višestrukoj sukladnosti, Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC) 4: U cilju smanjenja erozije tla, tijekom vegetacijskog razdoblja sve oranične poljoprivredne površine moraju biti pokrivene poljoprivrednim kulturama ili žetvenim ostacima (biljka s korijenom) ili biljnim ostacima (malč).

Prva rečenica ne primjenjuje se u slučaju pripreme poljoprivrednog zemljišta za sljedeću sjetvu i prije klijanja ili zimske brazde.

Tijekom zime, od 15. studenog do 15. veljače u cilju prikupljanja vlage i sprečavanja erozije, poljoprivredne površine moraju biti pokrivene glavnim usjevom ili se mora primjenjivati jedna od sljedećih mjera:

- grubo oranje na zimsku brazdu;
- zaoravanje strništa;
- ostavljanje strništa na poljoprivrednim površinama;
- prekrivanje poljoprivrednih površina žetvenim ostacima (malč).

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Površinski sloj u trajnim nasadima održava se mehanički ili pomoću herbicida, zatravljivanje nije uobičajena praksa.

O_03: Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Mnogobrojna staništa i zaštićene vrste nalaze se na poljoprivrednim površinama čiji opstanak uvelike ovisi o poljoprivrednim aktivnostima. Gotovo sve travnjačke površine u Hrvatskoj nastale su kao rezultat ljudske aktivnosti. Šumske površine su krčene, a na travnjacima koji su održavani košnjom ili ispašom razvilo se ekstenzivno stočarstvo.

Krajem prošlog stoljeća dolazi do napuštanja ovakvog tipa stočarstva te dolazi do prirodnog procesa sukcesije. Višegodišnja depopulacija dovela je do promjena u lokalnom gospodarstvu, krajobraznim karakteristikama područja i nestanka otvorenih krajobraza važnog za ptice selice. Problem je posebno izražen na travnjacima velike prirodne vrijednosti, osobito u krškim i planinskim područjima gdje grmlje potiskuje vrijedne livadne i pašnjačke vrste prilagođene preživljavanju na škrtom tlu ili u rupama između stijena, uz vrlo malo vode.

Potpora se dodjeljuje za korisnike koji održavaju travnjake velike prirodne vrijednosti, doprinose očuvanju biološke raznolikosti i sprječavaju daljnji gubitak staništa.

Travnjaci visoke prirodne vrijednosti na kojima se ovaj tip operacije može provoditi podijeljeni su u tri područja:

1. Kontinentalna nizinska regija

Do 200 metara nadmorske visine.

Ova regija obuhvaća cijeli nizinski dio kontinentalne Hrvatske do otprilike 200 metara nadmorske visine.

2. Brdsko-planinska regija

Iznad 200 metara nadmorske visine.

Regija obuhvaća kompletno brdsko i planinsko područje kontinentalne Hrvatske iznad 200 metara nadmorske visine, odnosno u vegetacijskom smislu sva područja iznad zone poplavnih šuma.

3. Mediteranska regija

Ova regija obuhvaća mediteransko područje Hrvatske do 200 metara nadmorske visine te sve otoke.

Definicija travnjaka velike prirodne vrijednosti

Za određivanje ovih područja korištena je definicija poljoprivrednog zemljišta velike prirodne vrijednosti prihvaćena od strane Europske agencije za zaštitu okoliša (EEA). Prema ovoj definiciji, poljoprivredno zemljište velike prirodne vrijednosti sastoji se od onih područja u

Europi u kojima je poljoprivreda glavni način (najčešće dominantni) korištenja zemljišta i gdje ona podržava ili je povezana s velikom raznolikošću vrsta i staništa ili prisustvom vrsta koje su od posebnog interesa za očuvanje u Europi, ili oboje (Andersen i sur, 2003). Utvrđene su tri osnovne vrste poljoprivrednog zemljišta velike prirodne vrijednosti pri čemu travnjaci velike prirodne vrijednosti pripadaju tipu 1 - poljoprivrednom zemljištu sa velikim udjelom poluprirodne ili prirodne vegetacije.

Tipovi staništa kod travnjaka velike prirodne vrijednosti

Travnata područja s velikom prirodnom vrijednosti definirana su na razini LAU2 i odgovaraju "jedinicama lokalne samouprave" (JLS) u Hrvatskoj. Hrvatska se sastoji od 556 jedinica lokalne samouprave JLS, podijeljenih u 429 općina i 127 gradova. Travnjaci velike prirodne vrijednosti prikazani su na karti i kao popis. Ti travnjaci uključuju sljedeće tipove staništa:

- 6170 –Planinski i predplaninski vapnenački travnjaci
- 6220 - Eumediteranski travnjaci *Thero-brachipodetalia*;
- 62A0 – Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneratalia villosae*);
- 6510 – Nizinske košance (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);
- PAL KLASA 37,2 – vlažni nitrofilni travnjaci i pašnjaci;
- 6210 - Suhi kontinentalni travnjaci (*Festuco-Brometalia*);
- 6230 – travnjaci bogati vrstama "tvrdače" (*Nardus*) i;
- 6540 - Mediteranski vlažni niski djetelinski travnjaci reda *Molinio-Hordeion secalini*.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-03 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-03 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-03 Primjena mineralnih gnojiva i stajskog gnoja je zabranjena;
- C4-O-03 Primjena sredstava za zaštitu bilja je zabranjena;
- C5-O-03 Dopušteno je samo ručno košenje ili strižnim kosilicama;
- C6-O-03 Vrijeme i učestalost košnje određena je prema regijama. Posljednji dan za košnju je 15. rujna;
- C7-O-03 Ako se travnjak koristi za napasivanje, maksimalno je dopušteno 1,0 UG/ ha ovaca, koza, goveda i kopitara. Minimalni pašni pritisak iznosi 0,3 UG/ ha;
- C8-O-03 Ručno treba odstranjivati pojedinačne biljke koje nisu prikladne za ispašu (npr. otrovne i invazivne vrste, grmlje i drveće)
- C9-O-03 Hidromelioracijski zahvati su zabranjeni.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom fokus području 5E.

Raspored košnje			
Početak košnje	Regija	Broj otkosa	Napasivanje
1. kolovoza	Kontinentalna nizinska	Jedan	Nije obavezno; U rano proljeće i jesen
20. srpnja	Brdsko-planinska	Jedan do dva	Nije obavezno; U rano proljeće i jesen
15. srpnja	Mediterranska	Jedan	Nije obavezno; U rano proljeće i jesen
M10_01			

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz održavanja travnjaka sukladno propisanim obvezama, koje nadilaze uobičajene prakse.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao travnjak velike prirodne vrijednosti.

Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Visina potpore za Kontinentalno nizinsku regiju iznosi 183 EUR/ha, Brdsko-planinsku regiju 147 EUR/ha i Mediteransku regiju 102 EUR/ha.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje obveza koje se odnose na košnju, ispašu, zabranu korištenja gnojiva ili sredstava za zaštitu bilja, uklanjanje pokošene trave i drugo.

Radnje za ublažavanje

Vođenje evidencije pomoći će kada se provodi kontrola na terenu. Kontrola na terenu za korisnike, koji trebaju poštivati obvezu košnje u određeno vremensko razdoblje, bit će organizirana nakon što je završilo razdoblje košnje. Dodatno, CwRS metoda s VHR zračnim snimkama (jedna od svibnja, a druge od lipnja u tekućoj godini) će se koristiti za kontrolu

pridržavanja zabrane košnja prije određenog datuma. Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna obuka i davanje jasnih uputa.

Za potencijalne korisnike ove operacije bit će osigurana dodatna obuka u vezi s posebnostima obveza iz operacije i financirat će se kroz Projekt integracije u EU Natura 2000.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_03

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C4-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na

farmi.

C5-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi, također daljinska kontrola.

C6-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C7-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C8-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C9-O_03

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I., glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstva za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.
- Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.
- Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveze zabranjuju korištenje gnojiva te na taj način nadilaze minimalne zahtjeve.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Plaćanje je izračunato usporedbom prosječnog GM za uobičajenu poljoprivrednu praksu u svakoj regiji u kojoj je početak košnje 1. lipnja i gdje se primjenjuju prosječne količine gnojiva, za razliku od košnje kasnijeg datum i zabrane korištenja gnojiva i sredstva za zaštitu bilja, što je dovelo do gubitka kvalitete sijena i prinosa sijena.

Dohodak se sastoji od prinosa proljetne paše, energetske vrijednosti proljetne paše, prinosa sijena, energetske vrijednosti sijena.

Troškovi: obuhvaćaju gnojiva i mehanizaciju.

Gubitak prihoda: datum košnje je odgođen što smanjuje prinos i energetska vrijednost, uz dodatno smanjenje prinosa zbog zabrane korištenja gnojiva.

Uštede: vezane uz obveze - nekorisćenje gnojiva i mehanizacije za gnojidbu.

Prva i druga obveza nisu izračunate kao trošak. Dopusteni broj UG/ha nije bio relevantan za izračun.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveze zabranjuju korištenje gnojiva i/ili pesticida te na taj način nadilaze minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1

GAEC 1 Gnojiva se ne smiju koristiti na sljedećim udaljenostima od vodotokova:

- na 3 m udaljenosti od vanjskog ruba korita vodotoka širine 5 m ili više,
- na 20 m udaljenosti od vanjskog ruba korita jezera ili druge stajaće vode,
- na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveze zabranjuju korištenje gnojiva te na taj način nadilazi minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednici obično primjenjuju mineralna gnojiva, rjeđe stajsko gnojivo (tekuće ili kruto).

C4-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 10 Sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Potrebno je voditi i čuvati evidenciju o sredstvima za zaštitu bilja najmanje 3 godine. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga

uporaba.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveza zabranjuje korištenje pesticida te na taj način nadilazi minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Primjena SZB nije zabranjena.

C5-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije primjenjivo.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Uredba (EU) 1307/2013 čl. 4 c(ii): trajni travnjaci u kontinentalnom području održavaju se košnjom barem jednom godišnje ili napasivanjem; krški trajni travnjaci na obalnom i planinskom području održavaju se napasivanjem sa najmanje 0,1 UG/ha ili košnjom.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Košnja se obično radi pomoću bubnjaste, disk ili horizontalne rotacione kosilice montirane na traktor.

C6-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije primjenjivo.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Uredba (EU) 1307/2013 čl. 4 c(ii): trajni travnjaci u kontinentalnom području održavaju se košnjom barem jednom godišnje ili napasivanjem; krški trajni travnjaci na obalnom i planinskom području održavaju se napasivanjem sa najmanje 0,1 UG/ha ili košnjom.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Datumi košnje nisu propisani. U većini regija, trava se kosi tri puta godišnje s prvom košnjom u proljeće, čim trava dovoljno naraste.

C7-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1 – Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do slijedećih graničnih vrijednosti:

– 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u razdoblju od 1. srpnja 2013. do 1. srpnja 2017. godine,

– 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena od 1. srpnja 2017. godine na dalje.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije relevantno

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl. 4 (c) (ii): Trajni travnjaci u kontinentalnom dijelu održavaju se košnjom najmanje jednom godišnje ili ispašom; trajni krški pašnjaci u obalnom i planinskom području održavaju se ispašom s najmanje 0,1 UG/ha.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Prosječna gustoća stočnog fonda je 0,62 UG/ha.

C8-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

GAEC 7

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Pravilnik o višestrukoj sukladnosti, Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 7) : Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.) i mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.). Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Biljke koje nisu prikladne za ispašu uklanjaju se pomoću sredstava za zaštitu bilja (herbicidi). U većini slučajeva manje produktivni travnjaci ostaju zarašteni neželjenom vegetacijom koja nije pogodna za ispašu.

C9-O_03

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa. Ukoliko postoji potreba, poljoprivrednicima su dozvoljeni hidromelioracijski zahvati.

O_04: Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*)

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Kao posljedica intenziviranja i / ili zapuštanja poljoprivrednih površina u Hrvatskoj, jednako kao u drugim dijelovima Europe, broj kosaca tijekom posljednjih 20 godina drastično se smanjio. Mnoga su močvarna područja isušena i pretvorena u oranice. Na mnogim livadama se, umjesto sijena proizvodi sjenaža tako da se takve livade ranije kose. Zbog toga ptice ostaju bez zaklona a njihova gnijezda i jaja su uništena. Zbog zapuštenih i zaraštenih travnjačkih površina, ptice ostaju bez gnjezdišta.

Nepravilna košnja uzrokuje gubitke onih ptica koje se gnijezde i žive među livadnom vegetacijom. Većina livada košanica danas se kosi brzim kosilicama koje uzrokuju visoku smrtnost ptica koje žive među livadnom vegetacijom. Ptice u opasnosti rijetko se odlučuju na bijeg već se pokušavaju sakriti u travi čekajući da opasnost prođe.

Mlade ptice koje ne mogu letjeti ne uspijevaju pobjeći pred brzim kosilicama, a veliku štetu čini košnja u vrijeme kada ptice sjede na jajima.

Područje travnjaka velike prirodne vrijednosti unutar Područja posebne zaštite (SPAs) u kojima obitava kosac, definirana su na razini JLS i prikazana na karti i kao popis.

Kosac (*Crex crex*) je u Hrvatskoj strogo zaštićena ptica koja živi na vlažnim livadama, i nalazi se na popisu Dodatka I. EU Direktive o pticama. Brojnost kosca u Hrvatskoj procjenjuje se na oko 500-1100 jedinki. Područja s najvećim brojem ptica su poplavljene i vlažne livade i močvarne livade uz rijeku Savu (uključujući Turopolje, Lonjsko i Mokro Polje), Dravu i Dunava i područja uz rijeku Kupu.

Na poljoprivrednom zemljištu unutar Područja posebne zaštite (SPA) Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN br. 124/13): NP Plitvička jezera, Velebit, Cetina, Donja Posavina, Gorski kotar i sjeverna Lika, Lička krška Polja, Papuk, Turopolje, Učka i Ćićarija te Pokupski bazen, košnja mora biti završena do 15. rujna.

Potpota se dodjeljuje korisnicima koji održavaju travnjake prilagođenim načinom košnje u točno određenom razdoblju, što doprinosi zaštiti kosca koji nastanjuje vlažna staništa, a nalazi se na popisu u Direktivi Vijeća 79/409/EEZ; Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20 26.01.2010.), Dodatak I.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-04 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-04 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove

operacije;

- C3-O-04 Primjena mineralnih gnojiva i stajskog gnoja je zabranjena;
- C4-O-04 Primjena sredstava za zaštitu bilja je zabranjena;
- C5-O-04 Dopusšteno je samo ručno košenje ili strižnim kosilicama na visini od minimalno 10 centimetara iznad tla;
- C6-O-04 Prvu košnju treba provoditi nakon 15. kolovoza, minimalno jednom, a najviše dva puta godišnje. Posljednji dan za košnju je 15. rujan;
- C7-O-04 Na parcelama većim od 1 ha ostaviti uz rub nepokošenu traku (5% površine), a košnju treba obavljati od sredine parcele kružno prema van, odnosno s jedne strane parcele prema drugoj.
- C8-O-04 Ako se travnjak koristi za ispašu, ispaša može biti samo u jesen (najranije od košnje do kraja tekuće godine); maksimalno je dopušteno 1,0 UG/ ha ovaca, koza, goveda i kopitara. Minimalni pašni pritisak iznosi 0,3 UG/ ha;
- C9-O-04 Ručno treba odstranjivati pojedinačne biljke koje nisu prikladne za ispašu (npr. otrovne i invazivne vrste, grmlje i drveće);
- C10-O-04 Hidromelioracijski zahvati su zabranjeni.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom fokus području 5E.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13);
- Zakon o održivom korištenju pesticida (NN 14/14);
- Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13);
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama zaštite ptica na područjima posebne zaštite (NN 15/14);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu

o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz održavanja travnjaka sukladno propisanim obvezama, koje nadilaze uobičajene prakse.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao travnjak i stanište kosca (*Crex crex*). Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Visina potpore iznosi 244 EUR/ha.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Usuglašenost sa obvezama koje se odnose na košnju, ispašu, zabranu korištenja gnojiva ili sredstava za zaštitu bilja, uklanjanje pokošene trave i drugo.

Radnje za ublažavanje

Vođenje evidencije pomoći će ako se provodi kontrola na terenu. Kontrola na terenu za korisnike, koji bi trebao zadovoljiti obvezu košnje u određeno vremensko razdoblje, bit će organizirana nakon razdoblja zabrane košnje. Osim toga, CwRS metoda s VHR zračnim snimkama (jedna od svibnja, a druge od lipnja u tekućoj godini) će se koristiti za kontrolu pridržavanja zabrane košnja prije određenog datuma.

Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna obuka i davanje jasnih uputa.

Za potencijalne korisnike ove operacije bit će osigurana dodatna obuka u vezi s posebnostima obveza iz operacije i financirat će se kroz Projekt integracije u EU Natura 2000.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_04

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C10-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C2-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na

farmi.

C3-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C4-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C5-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C6-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C7-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C8-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C9-O_04

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I. glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti;
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrate, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.
- Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

- Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveza zabranjuje korištenje gnojiva te na taj način obveze nadilazi minimalne zahtjeve.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Plaćanje je izračunato usporedbom prosječnog GM za uobičajenu poljoprivrednu praksu u svakoj regiji u kojoj je početak košnje 1. lipnja i gdje se primjenjuju prosječne količine gnojiva, za razliku od košnje kasnijeg datum i zabrane korištenja gnojiva i sredstva za zaštitu bilja, što je dovelo do gubitka kvalitete sijena i prinosa sijena.

Dohodak se sastoji od prinosa proljetne paše, energetske vrijednosti proljetne paše, prinosa sijena, energetske vrijednosti sijena.

Troškovi: obuhvaćaju gnojiva i mehanizaciju.

Gubitak prihoda: datum košnje je odgođen što smanjuje prinos i energetska vrijednost, uz dodatno smanjenje prinosa zbog zabrane korištenja gnojiva.

Uštede: vezane uz obveze - nekorištenje gnojiva i mehanizacije za gnojivo.

Prva i druga obveza nisu izračunate kao trošak. Dopusteni broj UG/ha nije bio relevantan za izračun.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C10-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa. Ukoliko postoji potreba, poljoprivrednicima su dozvoljeni hidromelioracijski zahvati.

C2-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveze zabranjuju korištenje gnojiva i/ili pesticide te na taj način nadilaze minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1

GAEC 1 Gnojiva se ne smiju koristiti na sljedećim udaljenostima od vodotokova:

- na 3 m udaljenosti od vanjskog ruba korita vodotoka širine 5 m ili više,
- na 20 m udaljenosti od vanjskog ruba korita jezera ili druge stajaće vode,
- na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveza zabranjuje korištenje gnojiva te na taj način nadilazi minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednici obično primjenjuju mineralna gnojiva, rjeđe stajsko gnojivo (tekuće ili kruto).

C4-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR 10)

Sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Potrebno je voditi i čuvati evidenciju o

sredstvima za zaštitu bilja najmanje 3 godine. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga uporaba.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveza zabranjuje korištenje pesticida te na taj način nadilazi minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Primjena SZB nije zabranjena.

C5-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl. 4 (c) (ii): Trajni travnjaci u kontinentalnom dijelu održavaju se košnjom najmanje jednom godišnje ili ispašom; trajni krški pašnjaci u obalnom i planinskom području održavaju se ispašom s najmanje 0,1 UG/ha.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Košnja se obično radi pomoću bubnjaste, disk ili horizontalne rotacione kosilice montirane na traktor. Uobičajena visina košnje je 7 cm.

C6-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl. 4 (c) (ii): Trajni travnjaci u kontinentalnom dijelu održavaju se košnjom najmanje jednom godišnje ili ispašom; trajni krški pašnjaci u obalnom i planinskom području održavaju se ispašom s najmanje 0,1 UG/ha.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Datumi košnje nisu propisani. U većini regija, trava se kosi tri puta godišnje s prvom košnjom u proljeće, čim trava dovoljno naraste.

C7-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Cijelo područje travnjaka se kosi i ne ostavlja se uz rub nepokošena traka.

C8-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1 – Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do slijedećih graničnih vrijednosti:
– 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u razdoblju od 1. srpnja 2013. do 1. srpnja 2017. godine,
– 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena od 1. srpnja 2017. godine na dalje.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije relevantno.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl. 4 (c) (ii): Trajni travnjaci u kontinentalnom dijelu održavaju se košnjom najmanje jednom godišnje ili ispašom; trajni krški pašnjaci u obalnom i planinskom području održavaju se ispašom s najmanje 0,1 UG/ha.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Prosječna gustoća stočnog fonda je 0,62 UG/ha.

C9-O_04

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 7): Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.), mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.). Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Biljke koje nisu prikladne za ispašu uklanjaju se pomoću sredstava za zaštitu bilja (herbicidi). Često, manje produktivni travnjak je ostao zarašten s neželjenom vegetacijom koja nije pogodna za ispašu.

O_05: Pilot mjera za zaštitu leptira

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Ova operacija ima za cilj zaštititi četiri ugrožene i strogo zaštićene vrste leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), močvarni plavac (*Phengaris Alcon Alcon*) i močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) koji obitavaju na ekstenzivno korištenim travnjacima. Zbog napuštanja tradicionalnog stočarstva i prestanka ispaše, odnosno prestanka košnje livada dolazi do zarastanja livada i pašnjaka (sukcesija).

Leptiri iz roda *Phengaris* iznimni su po neobično složenom i osjetljivom životnom ciklusu. Neke vrste leptira polažu jaja samo na određenim biljkama (ovipozicijske biljke). Za velikog livadnog plavca i zagasitoga livadnog plavca ta je biljka velika ili ljekovita krvara (*Sanguisorba officinalis*), koja cvate ljeti na nizinskim košanicama. Ove košanice ugroženi su stanišni tipovi na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Za močvarnog plavca ovipozicijska biljka je plućna sirištara (*Gentiana pneumonanthe*) koja se pojavljuje na *Molinia* livadama (*Molinion caeruleae*).

Močvarni plavac zabilježen je na samo nekoliko lokacija u Hrvatskoj, primjerice u području Nacionalnog parka Plitvička jezera i Papuka, a za velikog livadnog i zagasitog livadnog plavca najvažnija staništa su u Međimurju i Dravi. Izuzetna karakteristika životnog ciklusa leptire iz roda *Phengaris* predstavlja simbiozu s mravima roda *Myrmica* u fazi gusjenice (Myrmecophily). Za močvarnog okaša ovipozicijske biljke su šaševi i određene trave. Močvarne livade sjeverne Istre trenutačno su jedino poznato nalazište močvarnog okaša u Hrvatskoj.

Potpora se dodjeljuje korisnicima koji održavaju travnjake prilagođenim načinom košnje u točno određenom terminu te tako doprinose zaštiti staništa na kojem obitavaju leptiri.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-05 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-05 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-05 Primjena mineralnih gnojiva i stajskog gnoja je zabranjena;
- C4-O-05 Primjena sredstava za zaštitu bilja je zabranjena;
- C5-O-05 Dopušteno je samo ručno košenje ili strižnim kosilicama;
- C6-O-05 Termin i na način košnje određen za svaku vrstu leptira posebno. Posljednji dan za košnju je 1. listopada;
- C7-O-05 Ako se travnjak koristi za ispašu, ispaša može biti samo u jesen (najraniji od košnje 15. rujna do kraja tekuće godine); maksimalno je dopušteno 1,0 UG/ ha ovaca, koza, goveda i kopitara. Minimalni pašni pritisak iznosi 0,3 UG/ ha;
- C8-O-05 Ručno treba odstranjivati pojedinačne biljke koje nisu prikladne za ispašu (npr. otrovne i invazivne vrste, grmlje i drveće);

- C9-O-04 Hidromelioracijski zahvati su zabranjeni.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom fokus području 5E.

Raspored košnje		
Vrsta	Naziv područja	Termin i način košnje
Močvarni plavac (<i>Phengaris Alcon Alcon</i>)	Livade uz potok Injaticu, Zvečevo, NP Plitvička jezera, Livade uz Bednju II	kositi iza 15. 9. svake druge godine
Močvarni okaš (<i>Coenonympha oedippus</i>)	Vlažne livade uz potok Malinska, Mirna i šire područje Butonige, Vlažne livade kod Marušića, Vlažne livade uz Jugovski potok (Štrcaj), Vlažne livade uz potok Bračana (Žonti), Pregon	kositi iza 15. 9 rotacijskom košnjom na 1/3 površine svake tri godine
Zagasiti livadni plavac (<i>Phengaris nausithous</i>)	Zovje, Međimurje, Donje Međimurje	kositi do 15.6 ili iza 15.9. svake druge godine
Veliki livadni plavac (<i>Phengaris teleius</i>)	Peteranec, Zovje, Međimurje, Donje Međimurje, Livade uz Bednju II	kositi do 15.6 ili iza 15.9. svake druge godine

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13);
- Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i

praćenju zajedničke poljoprivredne politike.

- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz održavanja travnjaka sukladno propisanim obvezama, koje nadilaze uobičajene prakse.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao travnjak a nalazi se na lokalitetima navedenim u tablici Rasporeda košnje. Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;
- 3. Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Visina potpore:

- Močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) - 326 EUR/ha
- Močvarni plavac, Zagasiti livadni plavac, Veliki livadni plavac (Phengaris alcon alcon, Phengaris nausithous, Phengaris teleius) - 274 EUR/ha

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje obveza vezanih za košnju, ispašu, zabranu korištenja gnojiva ili sredstava za zaštitu bilja, uklanjanje pokošene trave i drugo.

Radnje za ublažavanje

Vođenje evidencije pomoći će ako se provodi kontrola na terenu. Kontrola na terenu za korisnike, koji bi trebao zadovoljiti obvezu košnje u određeno vremensko razdoblje, bit će organizirana nakon razdoblja zabrane košnje. Osim toga, CwRS metoda s VHR prostornim zračnim snimkama (jedna od svibnja, a druge od lipnja u tekućoj godini) će se koristiti za kontrolu pridržavanja zabrane košnja prije određenog datuma. Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna obuka i davanje jasnih uputa.

Za potencijalne korisnike ove operacije bit će osigurana dodatna obuka u vezi s posebnostima obveza iz operacije i financirat će se kroz Projekt integracije u EU Natura 2000.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_05

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C4-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C5-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C6-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C7-O_05

Metode provjere obveza

Automatska unakrsna provjera s Jedinostvenim registrom domaćih životinja i ARKOD.

C8-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C9-O_05

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I., glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitrata poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.
- Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.
- Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveze zabranjuju korištenje

gnojiva te na taj način nadilaze minimalne zahtjeve.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Plaćanje je izračunato usporedbom prosječnog GM (*gross margin*) za uobičajenu poljoprivrednu praksu u svakoj regiji u kojoj je početak košnje 1. lipnja i gdje se primjenjuju prosječne količine gnojiva, za razliku od košnje kasnijeg datum i zabrane korištenja gnojiva i sredstva za zaštitu bilja, što je dovelo do gubitka kvalitete sijena i prinosa sijena.

Dohodak se sastoji od prinosa proljetne paše, energetske vrijednosti proljetne paše, prinosa sijena, energetska vrijednost sijena.

Troškovi: obuhvaćaju gnojiva i mehanizaciju.

Gubitak prihoda: datum košenja je odgođen što smanjuje prinos i energetska vrijednost, s dodatnim smanjenjem prinosa zbog zabrane korištenja gnojiva.

Ušteda: vezane uz obveze - nekorištenje gnojiva i mehanizacije za gnojidbu.

Prva i druga obveza nisu izračunate kao trošak. Dopusteni broj UG/ha nije bio relevantan za izračun.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveze zabranjuju korištenje gnojiva i/ili pesticide te na taj način nadilaze minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR1)

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 1)

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveza zabranjuje korištenje gnojiva te na taj način nadilaze minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednici obično primjenjuju mineralna gnojiva, rjeđe stajsko gnojivo (tekuće ili kruto).

C4-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR 10)

Sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Potrebno je voditi i čuvati evidenciju o sredstvima za zaštitu bilja najmanje 3 godine. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga uporaba.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući obveza zabranjuje korištenje pesticida te na taj način nadilazi minimalne zahtjeve.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Primjena SZB-a nije zabranjena.

C5-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije primjenjivo.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Uredba (EU) 1307/2013 čl. 4 c(ii): trajni travnjaci u kontinentalnom području održavaju se košnjom barem jednom godišnje ili napasivanjem; krški trajni travnjaci na obalnom i planinskom području održavaju se napasivanjem sa najmanje 0,1 UG/ha ili košnjom.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Košnja se obično radi pomoću bubnjaste, disk ili horizontalne rotacione kosilice montirane na traktor.

C6-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl 4 (c) (ii): Trajni travnjaci u kontinentalnom dijelu održavaju se košnjom najmanje jednom godišnje ili ispašom; trajni krški pašnjaci u obalnom i planinskom području održavaju se

ispašom s najmanje 0,1 UG/ha.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Datumi košnje nisu propisani. U većini regija, trava se kosi tri puta godišnje s prvom košnjom u proljeće, čim trava dovoljno naraste.

C7-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1 – Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do slijedećih graničnih vrijednosti:

- 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u razdoblju od 1. srpnja 2013. do 1. srpnja 2017. godine,
- 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena od 1. srpnja 2017. godine na dalje.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

1307/13 čl 4 (c) (ii): Trajni travnjaci u kontinentalnom dijelu održavaju se košnjom najmanje jednom godišnje ili ispašom; trajni krški pašnjaci u obalnom i planinskom području održavaju se ispašom s najmanje 0,1 UG/ha.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Napasivanje travnjaka počinje čim vremenski uvjeti dopuštaju i trava je dovoljno dobro razvijena.

C8-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 7)

Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.), mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.), višegodišnji korovi niti drvenaste biljne vrste koje zarastaju poljoprivrednu površinu. Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (NN 32/15), Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 7) : Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.) i mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.). Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Biljke koje nisu prikladne za ispašu uklanjaju se pomoću sredstava za zaštitu bilja (herbicidi). Često manje produktivni travnjaci ostaju zarašteni neželjenom vegetacijom koja nije pogodna za ispašu.

C9-O_05

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa. Ukoliko postoji potreba, poljoprivrednicima su dozvoljeni hidromelioracijski zahvati.

O_06: Uspostava poljskih traka

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Intenzivna poljoprivredna proizvodnja negativno se odražava na biološku raznolikost, no zato je uspostava poljskih traka pokazala zadovoljavajuće rezultate pružajući sklonište i hranu za insekte, uključujući i one korisne poput oprašivača ili one koji kontroliraju štetnike na usjevima. Trake također pružaju stanište i mjesto za gniježđenje ptica na poljoprivrednom zemljištu.

Potpora dodjeljuje se za korisnike koji pridonose bioraznolikosti zaštitom biljnih i životinjskih vrsta u cilju poboljšanja kvalitete krajobraza i povećanja ukupne biološke raznolikosti.

Potpora se daje za dvije vrste poljskih traka:

- Cvjetne, kojima je prvenstvena funkcija osigurati stanište za oprašivače te ih tijekom proljeća i ljeta opskrbiti peludom i nektarom;
- Travne, kojima je prvenstvena funkcija osigurati stanište za određene vrste ptica poput velike strnadice (*Emberiza calandra*), trčke (*Perdix perdix*) i strnadice žutovoljke (*Emberiza citrinella*).

Ovaj tip operacije je primjenjiv ako je obradiva površina minimalno 1 ha. Cvjetne ili travne trake nisu Ekološki značajno područje.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-06 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-06 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-06 U slučaju cvjetnih traka: cvjetne trake treba posijati uz rub ili unutar parcele, a ne smiju se koristiti kao put ili za prohod mehanizacije, širine najmanje 3 m, maksimalno 15 m; dužine najmanje 200 m po hektaru; udaljenost između traka treba biti najmanje 50 m.
- C4-O-06 Cvjetne trake trebaju sadržavati najmanje pet cvjetnih vrsta (vrste će biti propisane) koje naizmjenice cvjetaju tijekom cijele vegetacijske sezone. Trake se moraju ostaviti da ocvatu a mogu se zaorati najranije 1. listopada. Položaj traka može se mijenjati svake godine;
- C5-O-06 U slučaju travnih traka: travna trake treba posijati uz rub parcele i ne smiju se koristiti kao put ili za prolaz mehanizacije, širine najmanje 2 m, maksimalno 3 m; duljine najmanje 200 m po hektaru; udaljenost između traka najmanje 50 m.
- C6-O-06 Travne trake trebaju sadržavati najmanje pet vrsta trava (vrste će biti propisane). U prvoj godini, trake mogu biti pokošene 2-3 puta kako bi se spriječilo zakorovljavanje i potaknulo busanje. U trećoj godini trake treba pokositi, ali ne kasnije od 1. listopada.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom fokus područjima

5D, 5E.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz uspostave poljskih traka.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao oranična površina, veličine najmanje 1 ha. Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 1 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 1 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinosa očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Iznos potpore za uspostavu cvjetnih traka je 346 EUR/ha, za travne trake 169 EUR/ha

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje obveza koje se odnose na formiranje i održavanje poljskih traka.

Radnje za ublažavanje

Vođenje evidencije pomoći će ako se provodi kontrola na terenu, također je predviđena daljinska kontrola.

Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna obuka i davanje jasnih uputa.

Za potencijalne korisnike ove operacije bit će osigurana dodatna obuka u vezi s posebnostima obveza iz operacije i financirat će se kroz Projekt integracije u EU Natura 2000.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_06

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na

izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_06

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_06

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi; daljinska kontrola.

C4-O_06

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi; daljinska kontrola.

C5-O_06

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi; daljinska kontrola.

C6-O_06

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi i računi.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I, glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstva za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitrata poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima.

Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na gnojiva i/ili pesticide.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Plaćanje je izračunato na temelju dodatnih troškova na oranicama s poljskim trakama, u odnosu na prosječni GM (gross margin) na oranicama bez poljskih traka.

Troškovi: sjetva travnih i cvjetnih traka (oranje, tanjuranje, priprema sjetvenog sloja, drljanje i troškovi sjemena). Trošak za cvjetne trake se ponavlja svake godine u petogodišnjem razdoblju. Trošak za travne trake podijeljen je na pet godina.

Izgubljeni prihod: dio oranice bez usjeva rezultira nižim prinos po ha.

Prva i druga obveza nisu uračunate kao trošak.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_06

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_06

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na korištenje gnojiva i/ili pesticida.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_06

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije propisano.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Uspostava cvjetnih traka na oraničnim parcelama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu oraničnu površinu za proizvodnju usjeva.

C4-O_06

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Uspostava cvjetnih traka na oraničnim parcelama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu oraničnu površinu za proizvodnju usjeva.

C5-O_06

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije relevantno.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Uspostava travnih traka na oraničnim parcelama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu oraničnu površinu za proizvodnju usjeva.

C6-O_06

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Uspostava travnih traka na oraničnim parcelama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu oraničnu površinu za proizvodnju usjeva.

O_07: Održavanje ekstenzivnih voćnjaka

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

U usporedbi s konvencionalnim voćnjacima, ekstenzivni se odlikuju visokostablašicama, niskom gustoćom nasada, velikim razmacima između stabala, površina ispod stabala je zatravnjena te se održava košnjom i / ili napasivanjem. Konvencionalni voćnjaci su izvor CO₂ uglavnom zbog emisije povezanih za obradu zemlje, spaljivanjem fosilnih goriva za strojeve i paljenja obrezanih ostataka. Ekstenzivni voćnjaci uklanjanju ugljični dioksid iz atmosferskog sustava vežući ga u rastuću biomasu stabala, pri čemu organski ostaci trave pomažu da se poveća količina ugljika u tlu.

Važnost ekstenzivnih voćnjaka za okoliš je raznolika, ne samo sa stajališta sekvenciranja ugljika već i sa stanovišta biološke i krajobrazne vrijednosti.

Ekstenzivni voćnjaci proizvode manje voća koje ne postiže dobru cijenu na tržištu, što objašnjava sadašnji trend prelazak ekstenzivnih, tradicionalnih voćnjaka na intenzivnu proizvodnju.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-07 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-07 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-07 Primjena mineralnih gnojiva je zabranjena, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krošnje stabala;
- C4-O-07 Dozvoljena je uporaba sredstava za zaštitu bilja i metoda odobrenih za ekološku proizvodnju;
- C5-O-07 Površina voćnjaka (uključujući površinu ispod stabla) održava se ispašom (ovce, goveda i perad, maksimalno 1,0 UG/ ha), ili košenjem barem jednom godišnje ali ne kasnije od 1. listopada;
- C6-O-07 Odumiruća stabla treba nadomjestiti odgovarajućim sadnicama, dopuštene sorte bit će propisane.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 5E, sa sekundarnim doprinosom fokus područjima 4A i 5D.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz primjene prakse koja je održiva i ekološki prihvatljivija od konvencionalne prakse.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glave VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao ekstenzivan voćnjak sa najmanje 50 i najviše 200 stabala/ha. Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;

- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Iznos potpore je 385 EUR/ha

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje obveza koje se odnose na održavanje voćnjaka.

Radnje za ublažavanje

Vođenje evidencije pomoći će ako se provodi kontrola na terenu, također je predviđena daljinska kontrola.

Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna izobrazba i jasne upute.

Za potencijalne korisnike ove operacije bit će osigurana dodatna obuka u vezi s posebnostima obveza iz operacije i financirat će se kroz Projekt integracije u EU Natura 2000hidro.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_07

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_07

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_07

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C4-O_07

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi i račune.

C5-O_07

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi. Automatska unakrsna provjera s Jedinstvenim registrom domaćih životinja i ARKOD.

C6-O_07

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi i računi.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I., glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstva za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja. Zabranjena je primjena gnojiva na poplavljenom tlu, prekrivenom snježnim prekrivačem ili na zamrznutom tlu, na nagnutim terenima uz vodotokove s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka. Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Kako bi se izbjeglo sadašnje intenziviranje tradicionalnih travnjačkih voćnjaka koji su manje produktivni i sa vrlo malom ekonomskom vrijednošću, koristila se metoda oportunitetnog troška.

Izračun se temelji na GM (*gross margin*) između travnjačkih voćnjaka sa smanjenim brojem stabala i ograničenjem u korištenju gnojiva i sredstva za zaštitu bilja, u usporedbi s

konvencionalnim voćnjakom jabuka.

Prihod: urod.

Troškovi: održavanje ekstenzivnog voćnjaka.

Prva i druga obveza i zamjena odumirućih stabla nisu uračunati kao trošak.

Dopušteni broj UG/ha nije bio relevantan za izračun.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_07

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_07

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_07

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR 1)

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 1)

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja.

Zabranjena je primjena gnojiva na poplavljenom tlu, prekrivenom snježnim pokrivačem ili na zamrznutom tlu, na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka,

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednici obično primjenjuju mineralna gnojiva, rjeđe stajsko gnojivo (tekuće ili kruto).

C4-O_07

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR 10)

Sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Potrebno je voditi i čuvati evidenciju o sredstvima za zaštitu bilja najmanje 3 godine. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga uporaba.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Korištenje ekoloških SZB nije obveza kod uobičajene poljoprivredne prakse, primjenjuju se sintetička SZB.

C5-O_07

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

SMR 1 – Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do slijedećih graničnih vrijednosti:

- 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u razdoblju od 1. srpnja 2013. do 1. srpnja 2017. godine,
- 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena od 1. srpnja 2017. godine na dalje.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije relevantno.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.), mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.), višegodišnji korovi niti drvenaste biljne vrste koje zarastaju poljoprivrednu površinu. Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Pokrov se održava mehanički ili uporabom herbicida.

C6-O_07

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Uobičajena poljoprivredna praksa je nadomještanje odumirućih stabala sadnicama bilo koje sorte.

O_08: Održavanje ekstenzivnih maslinika

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Ekstenzivni maslinici predstavljaju važno stanište za prezimljavanje mnogih vrsta ptica selica, pružajući im utočište i hranu, čime se stvara velika prirodna vrijednost u pogledu bioraznolikosti i krajobraza.

Široki razmak stabala, vrlo niska produktivnost i varijabilni prinos od jedne do druge godine čine ih nezanimljivim za modernu proizvodnju maslinovog ulja. Dodamo li ovim karakteristikama i vrlo ograničenu mogućnost korištenja moderne mehanizacije, jasno je zašto su mnogi od ekstenzivnih maslinika napušteni, čak štoviše, masline se vade i zamjenjuju.

Potpore će biti osigurane korisnicima koji pridonose zaštiti ekstenzivnih maslinika, sprječavajući njihovo zaraštanje, degradaciju i smanjenje, ili promjenu karakterističnih elementa tradicionalnog krajobraza.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-08 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;
- C2-O-08 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-08 Primjena mineralnih gnojiva je zabranjena, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krošnje stabala;
- C4-O-08 Dozvoljena je uporaba sredstava za zaštitu bilja i metoda odobrenih za ekološku proizvodnju
- C5-O-08 Površina se održava mehaničkom obradom ili košnjom trave, ili zadržavanjem ispod krošnje svih tanjih grančica nakon rezidbe, ili držanjem stoke u maslinicima (ovce i koze);

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom fokus područjima 5D i 5E.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti naknadu za dodatne troškove i gubitke u prihodima koji proizlaze iz upravljanja ekstenzivnim maslinikom na više održiv način u odnosu na uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su izvan relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glava VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

ARKOD parcela registrirana kao ekstenzivan maslinik s najmanje 25 i maksimalno 150 stabala po hektaru. Prihvatljiva poljoprivredna površina gospodarstva je minimalno 0,5 ha dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinos očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13.
-

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Iznos potpore je 804 EUR/ha.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poštivanje obveza koje se odnose na korištenje sredstava za zaštitu bilja i metode odobrenih za ekološku proizvodnju, održavanje tla, održavanje stabala i drugo.

Radnje za ublažavanje

Vođenje evidencije pomoći će ako se provodi kontrola na terenu, također je predviđena daljinska kontrola.

Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna izobrazba i davanje jasnih uputa.

Za potencijalne korisnike ove operacije bit će osigurana dodatna obuka u vezi s posebnostima obveza iz operacije i financirat će se kroz Projekt integracije u EU Natura 2000.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_08

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_08

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_08

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C4-O_08

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C5-O_08

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrdjivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I., glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Pravilnik o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrate, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za

primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja. Zabranjena je primjena gnojiva na poplavljenom tlu, prekrivenom snježnim prekrivačem ili na zamrznutom tlu, na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka,
- Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Kako bi se izbjeglo sadašnje intenziviranje tradicionalnih maslinika koji su manje produktivni i sa vrlo malom ekonomskom vrijednosti koristila se metoda oportunitetnog troška.

Izračun se temelji na usporedbi GM (*gross margin*) između maslinika s smanjenim brojem stabala i ograničenjem u korištenju gnojiva i sredstva za zaštitu bilja u usporedbi s konvencionalnim maslinikom.

Prihodi: urod.

Troškovi: održavanje ekstenzivnog maslinika.

Prva i druga obveza nisu uračunate kao trošak. Dopusteni broj UG/ha nije bio relevantan za izračun.

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_08

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_08

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_08

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR 1)

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti (GAEC 1)

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima (vrsta, količina, datum, ID parcele) te primjenu do 170 kg N/ha iz stajskog gnoja. Zabranjena je primjena gnojiva na poplavljenom tlu, prekrivenom snježnim pokrivačem ili na zamrznutom tlu, na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednici obično primjenjuju mineralna gnojiva, rjeđe stajsko gnojivo (tekuće ili kruto).

C4-O_08

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Propisani zahtjevi upravljanja (SMR 10)

Sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Potrebno je voditi i čuvati evidenciju o sredstvima za zaštitu bilja najmanje 3 godine. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga uporaba.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za pesticide uključuju: vođenje evidencije o korištenim pesticidima, posjedovanje dozvole za korištenje proizvoda, završena odgovarajuća izobrazba i zahtjevi za sigurnim skladištenjem.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Korištenje ekoloških SZB nije obveza za uobičajenu poljoprivrednu praksu, primjenjuju se sintetička SZB.

C5-O_08

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.), mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.), višegodišnji korovi niti drvenaste biljne vrste koje zarastaju poljoprivrednu površinu. Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Pokrov se održava mehanički ili uporabom herbicida.

O_09: Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja

Podmjera:

- 10.1 - plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Opis vrste operacije

Intenziviranje stočarske proizvodnje s ciljem povećanja razine dohotka ima negativan utjecaj na stanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Genetski potencijal Hrvatske vrlo je vrijedan, osobito sa stajališta bioraznolikosti i potrebe prilagodbe poljoprivrede klimatskim promjenama. Prioritet je očuvati tradicijske, lokalnim uvjetima prilagođene životinjske vrste. One predstavljaju temelj za stvaranje novih poboljšanih značajki postojećih pasmina domaćih životinja.

Hrvatska je potpisnica Konvencije o biološkoj raznolikosti temeljem koje su izrađeni Strategija i Akcijski plan za zaštitu biološke i krajobrazne raznolikosti. U skladu s tim smjernicama u Hrvatskoj je usvojen Nacionalni program očuvanja izvornih pasmina domaćih životinja, kao i Nacionalni program očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu.

Glavni ciljevi Nacionalnog programa očuvanja izvornih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj su:

- Podržavanje transparentnosti i definiranje nadležnosti u aktivnostima zaštite izvornih pasmina (državne institucije, nevladine organizacije, ustanove, privatni sektor);
- razvoj i nadzor provedbe konzervacijskih in situ i ex situ programa zaštite izvornih pasmina;
- razvoj modela očuvanja izvornih pasmina u sustavima održivog korištenja;
- razvoj modela zaštite izvornih pasmina u okviru upravljanja/očuvanja prirodnih staništa;
- razvijanje suradnje na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.

Strategija održivosti za izvorne i zaštićene pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj je usklađena s odrednicama strateških prioriteta Globalnog akcijskog plana očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina, koji je usvojen u Interlakenu 2007.

Izvornom (autohtonom, zavičajnom) pasminom može se smatrati specifična skupina životinja, koja je u određenoj zemlji dovoljno dugo uzgajana da bi se genetski adaptirala na tradicionalne proizvodne sustave i okoliš (FAO, 1999). Zakon o stočarstvu Republike Hrvatske definira izvorne pasmina kao: "pasmine domaćih životinja stvorene na području Republike Hrvatske". Popis izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja nastalih na teritoriju Republike Hrvatske objavljen je u Narodnim novinama. S ciljem očuvanja i uzgoja pasmina domaćih životinja u Hrvatskoj, uzgajivači su osnivali organizacije i saveze uzgajivača. Osnivanje takvih organizacija regulirano je Zakonom o stočarstvu i Pravilnikom o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgojne organizacije kako bi sudjelovale u uzgoju rasplodnih životinja, te u sadržaju Očevidnika uzgojnih organizacija.

U skladu s odredbama Pravilnika, uzgojna organizacija mora biti odobrena od strane Ministarstva poljoprivrede za uzgoj uzgojno valjanih životinja. Nakon odobrenja uzgojna

organizacija upisuje se u Registar uzgojnih organizacija.

Uzgojna organizacija je, dužna je predložiti prilikom podnošenja zahtjeva za priznanjem Ministarstvu poljoprivrede:

- Uzgojni program;
- Zapisnik sa osnivačke skupštine uzgojne organizacije;
- Imena osoba ovlaštenih za zastupanje uzgojne organizacije sa podacima o predviđenim aktivnostima;
- Statut;
- Dokaz o broju i stručnoj osposobljenosti osoba zaduženih za provođenje poslova uzgoja;
- Dokaz o ispunjavanju prostornih i tehničko tehnoloških uvjeta za obavljanje poslova uzgoja uzgojno valjanih životinja;
- Izjava o dovoljnom broju životinja za provođenje uzgojnog programa za genetsko unapređenje vrste i / ili pasmine;
- Izjava o dovoljnom broju uzgojno valjanih kopitara u vlasništvu članova uzgojne organizacije za očuvanje.

Popis stručnih tijela, organizacija i udruga koje su trenutačno odobrene:

GOVEDA

- Savez uzgajivača istarskog goveda "S.U.I.G."
- Udruga uzgajivača slavonsko srijemskog podolca
- Udruga uzgajivača buše

OVCE I KOZE

- Udruga ovčara "Škraparica" Rab
- Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza

KONJI

MEĐIMURSKI KONJ:

- Udruga uzgajivača međimurskog konja

LIPICANCI:

- Konjogojstvena udruga Prigorje Glavničica (KU Prigorje) -
- Konjogojstvena udruga "Otok"
- Konjogojstvena udruga "Pleternica"
- Konjogojstvena udruga "Srijemac" (KU "Srijemac")
- Konjogojstvena udruga "Gundinci"
- Konjogojstvena udruga konja lipicanske pasmine "Đakovština" Đakovo
- Konjogojstvena udruga "Stari graničar"
- Konjogojstvena udruga "Sikirevci"
- Konjogojstvena udruga "Čepin"
- 11. Konjogojstvena udruga Babina greda
- 12. Konjogojstvena udruga "Slavonija"
- Državna ergela Đakovo

- Državna ergela Lipik
- HRVATSKI HLADNOKRVNJAK:
- Udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka "Slavonac" Slavonski Brod
- Konjogojstvena udruga "VALLIS AUREA", Požega
- Konjogojska udruga Istra, Udruga uzgajivača posavskog i hladnokrvnog konja
- Konjogojska udruga Bilogora
- Udruga slavonskih uzgajivača hladnokrvnih konja
- Županijska udruga uzgajivača konja "Krapina"
- Konjogojska udruga "Vrbovec"
- Konjogojska udruga "Moslavina"
- Zagorska udruga uzgajivača konja
- Udruga uzgajivača pasmine konja hrvatski hladnokrvnjak "Primorac"
- Središnji savez udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka
- Udruga uzgajivača konja "SOKOL"
- Središnji savez udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka

HRVATSKI POSAVAC:

- Središnji savez hrvatskog posavca
- Udruga uzgajivača konja hrvatskog posavca Kloštar Ivanić
- Konjogojska udruga Istra, Udruga uzgajivača posavskog i hladnokrvnog konja

SVINJE

- Središnji savez udruga uzgajivača svinja Hrvatske
- Plemenita općina turopoljska
- Udruga uzgajivača crne slavonske svinje Osječko - baranjske županije

PERAD

KOKOŠ HRVATICA:

- Udruga koka hrvatica Virovitičko-podravske županije
- Udruga koka hrvatica Splitsko-dalmatinske županije
- Hrvatski savez uzgajivača kokoši hrvatice
- Udruga uzgajivača kokoši hrvatica Varaždinske županije

ZAGORSKI PURAN:

- Udruga uzgajivača zagorskih purana Varaždinske županije
- Udruga uzgajivača zagorskih purana Krapinsko - zagorske županije

Prag priznavanja statusa ugroženosti prema EC 1974/2006 je broj ženskih rasplodnih grla. Hrvatska poljoprivredna agencija objavljuje "Godišnje izvješće o stanju izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja", u kojem je zabilježen broj ženskih rasplodnih grla za 2013. godinu:

Goveda (granični prag za priznavanje je 7.500 ženskih grla)

- Buša – 461;
- Istarsko govedo – 721;

- Slavonsko srijemski podolac – 171.

Svinje (granični prag za priznavanje je 15,000 ženskih grla)

- Crna slavonska – 839
- Turopoljska – 124

Ovce (granični prag za priznavanje je 10.000 ženskih grla)

- Istarska ovca – 2222;
- Creska ovca – 833;
- Krčka ovca – 342;
- Paška ovca – 4152;
- Dubrovačka ruda – 626;
- Lička pramenka – 734,;
- Dalmatinska pramenka – 8509;
- Cigaja – 1365;
- Rapska ovca – 673.

Koze (granični prag za priznavanje je 10.000 ženskih grla)

- Hrvatska šarena koza – 463;
- Hrvatska bijela koza – 72;
- Istarska koza – 18.

Perad (granični prag za priznavanje je 25.000 ženskih grla)

- Zagorski puran – 2305;
- Kokoš hrvatica – 2160.

Konji (granični prag za priznavanje je 5.000 ženskih grla)

- Hrvatski hladnokrvnjak – 3617;
- Hrvatski posavac – 2622;
- Međimurski konj – 37;
- Lipicanac – 903.

Magarci (granični prag za priznavanje je 5,000 ženskih grla)

- Istarski magarac, Primorsko-dinarski magarac, Sjeverno-jadranski magarac – 1715.

Sve gore navedene pasmine priznate su kao ugrožene izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja. Potpora za njihovo očuvanje bit će osigurana kako bi se smanjio rizik od izumiranja. Prihvatljive su samo rasplodno valjane, ugrožene izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja, ako su upisane u Jedinostveni registar domaćih životinja.

Obveze koje korisnik mora ispuniti za ovaj tip operacije jesu:

- C1-O-09 Završiti izobrazbu od najmanje 18 sati povezanu s mjerom Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u roku prijave od 18 mjeseci nakon odobrenog zahtjeva. Svake sljedeće godine zahtjeva se najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili

sudjelovanja u demonstracijskim aktivnostima;

- C2-O-09 Vođenje evidencija o provedenim aktivnostima povezanih s obvezama iz ove operacije;
- C3-O-09 Uzgoj ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina
- C4-O-09 Provedba uzgojnog programa i dostizanje uzgojnih ciljeva navedenih u programu
- C5-O-09 Korisnik mora na kraju petogodišnjeg perioda održati minimalno isti broj UG koji je naveden u Zahtjevu, minimum je 0,15 UG po farmi.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva potpore u obliku godišnjeg plaćanja po uvjetnom grlu stoke kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja te na taj način sprečavaju njihovo izumiranje.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15);
- Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (NN 32/15);
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika sukladno nacionalnom Zakonu o poljoprivredi, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i drže domaće životinje upisane u Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ).

Prihvatljivi troškovi

Ova potpora dodjeljuje se kao nadoknada za one obveze koje su iznad relevantnih obveznih standarda utvrđenih u Poglavlju I Glava VI Uredbe (EU) br. 1306/2013 (višestruka sukladnost), relevantni kriteriji i minimalna aktivnost što je utvrđeno u točki (c) alineji (ii) članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 o relevantnim minimalnim zahtjevima za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i drugim relevantnim obveznim zahtjevima uspostavljenim nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti za prihvatljivost

Prihvatljive za potporu su samo ugrožene izvorne i zaštićene vrste domaćih životinja, potvrđene od strane stručnog tijela, organizacije ili saveza.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

U slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore, potpora se dodjeljuje temeljem sljedećih kriterija odabira:

- Provedba na Natura 2000 području;
- Doprinosa očuvanju bioraznolikosti provedbom neke od ovih operacija: Očuvanje travnjaka velike prirode vrijednosti, Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*) ili Pilot mjere za zaštitu leptira;
- Provedba na području s prirodnim ili ostalim ograničenjima kako su definirana u M13

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Primjenjivi iznosi po pasmini su:

- Buša – 300 EUR/UG;
- Istarsko govedo – 300 EUR/UG;
- Slavonsko srijemski podolac – 300 EUR/UG;
- Crna slavonska svinja – 200 EUR/UG;
- Turopoljska svinja – 200 EUR/UG;
- Istarska ovca – 152 EUR/UG;
- Creska ovca – 207,93 EUR/UG;
- Krčka ovca – 212,72 EUR/UG;
- Paška ovca – 160,22 EUR/UG;
- Dubrovačka ruda – 205,31 EUR/UG;
- Lička pramenka – 198,36 EUR/UG;
- Dalmatinska pramenka – 208,07 EUR/UG;
- Cigaja – 191,16 EUR/UG;
- Rapska ovca – 224,49 EUR/UG;
- Hrvatska šarena koza – 205,48 EUR/UG;
- Hrvatska bijela koza – 199,63 EUR/UG;
- Istarska koza – 204,96 EUR/UG;

- Zagorski puran – 200 EUR/UG;
- Kokoš hrvatica – 200 EUR/UG;
- Hrvatski hladnokrvnjak – 200 EUR/UG;
- Hrvatski posavac – 200 EUR/UG;
- Međimurski konj – 200 EUR/UG;
- Lipicanac – 200 EUR/UG;
- Istarski magarac – 200 EUR/UG;
- Primorsko-dinarski magarac – 200 EUR/UG;
- Sjeverno-jadranski magarac – 200 EUR/UG.

Plaćanje za goveda i neke pasmine ovaca su više nego dozvoljeni prag zbog specifičnog uzgoja i načina držanja.

Izvorne pasmine goveda imaju nisku proizvodnju mlijeka koju u cjelosti posiše telad. Telad se ne prodaje na tržištu, već se zadržava za remont. U prosjeku na pašnjaku provedu 185 dana (tijekom noći su u stajama) pa se voda mora transportirati svaki treći dan, ljeti i češće. Ostatak vremena se drže u stajama. Budući da je u Hrvatskoj dominantna konvencionalna proizvodnja stoke (mliječne krave), izvorne i ugrožene pasmine nemaju dovoljno područja za ispašu, te se drže samo na malim površinama s lošom kvalitetom i kvantitetom pašnjaka. Kako bi se održale zdrave životinje u dobrom stanju za rasplod, stoka mora biti dodatno hranjena sa sijenom i koncentriranom hranom, posebno tijekom ljeta, kada je ispaša smanjena i nedovoljna. Tijekom boravka u štali dodatni trošak je stelja (u konvencionalnoj proizvodnji goveda / mliječnih krava životinje se drže na rešetkastim / gumenim podovima).

Svi ovi troškovi su mnogo veći nego što je predloženih 300 EUR, no taj iznos je minimalan da bi se osiguralo da će poljoprivrednici nastaviti s naporima za očuvanje izvornih i ugroženih goveda. U protivnom, ukoliko se visoki troškovi držanja i uzgoja ne nadoknade, opstanak tih specifičnih pasmina bit će ugrožen. Bilo bi nemoguće obnoviti genetski potencijal unutar pasmine i pasmina bi mogla biti izgubljena zauvijek, čak ukoliko bi tek nekoliko uzgajivača odustalo jer ove pasmine drži tek manji broj poljoprivrednika. One egzistiraju na malim, vrlo specifičnim i fragmentiranim staništima. Populacije imaju nisku genetsku raznolikost. Svako smanjenje broja poljoprivrednika koji drže ove pasmine će dovesti do daljnjeg gubitka genetske raznolikosti, čime bi bilo nemoguće postići dobar genetski vigor. Nadalje, zahtjevi iz programa za očuvanjem ne bi mogli biti ispunjeni niti bi se postigli ciljevi. To znači da bi postojanje tek nekoliko genetski različitih životinja unutar pasmine, povećalo uzgoj u srodstvu i dovelo do više stope inbriding depresije.

Izvorne i zaštićene otočne pasmine ovaca drže se na otoku njihova podrijetla. Troškovi za držanje i uzgoj tih životinja su veći s obzirom da nema pašnjaka a zalihe vode su reducirane. Moraju biti dodatno hranjene s koncentriranom hranom i sijenom. Na otocima nema sijena, pa se mora nabaviti i transportirati iz kontinentalnog dijela Hrvatske, što uzrokuje vrlo visoke troškove.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Ova operacija se provodi već nekoliko godina s istim obvezama kao nacionalna mjera. Rizici u provedbi su malo vjerojatni.

Radnje za ublažavanje

Za bolje razumijevanje značenja obveza i utjecaja na okoliš u slučaju neusklađenosti za korisnika će se osigurati pravilna izobrazba i jasne upute.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_09

Metode provjere obveza

100% administrativno: korisnik podnosi potvrdu Agenciji za plaćanja o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetovanju, demonstracijskoj aktivnosti. Unakrsna provjera će biti moguća sa pružateljem usluge izobrazbe, individualnog savjeta ili demonstracijske aktivnosti.

C2-O_09

Metode provjere obveza

Vizualna provjera tijekom kontrole na terenu, AP će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3-O_09

Metode provjere obveza

Administrativno automatska unakrsna provjera sa Jedinstvenim registrom domaćih životinja i kontrola na terenu.

C4-O_09

Metode provjere obveza

Administrativno, uzgojne organizacije će godišnje provjeravati provedbu uzgojnog programa, i kontrola na terenu.

C5-O_09

Metode provjere obveza

Administrativno automatska unakrsna provjera sa Jedinstvenim registrom domaćih životinja i kontrola na terenu.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrdjivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I. glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Zakon o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima.
- Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na gnojiva i/ili pesticide.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Goveda: Buša, Istarsko govedo, Slavonsko srijemski podolac;

Svinje: Crna slavonska svinja, Turopoljska svinja;

Ovee: Istarska ovca, Creska ovca, Krčka ovca, Paška ovca, Dubrovačka ruda, Lička pramenka, Dalmatinska pramenka, Cigaja, Rapska ovca;

Koze: Hrvatska šarena koza, Hrvatska bijela koza, Istarska koza;

Perad: Zagorski puran, Kokoš hrvatica;

Konji: Hrvatski hladnokrvnjak, Hrvatski posavac, Međimurski konj, Lipicanac

Magarci: Istarski magarac, Primorsko-dinarski magarac, Sjeverno-jadranski magarac.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Metoda oportunitetnog troška je korištena je za izračunavanje visine potpore. Hrvatska nema standardni GM (*gross margin*) za neke vrste stoke, poput purana, magaraca i konja. Stoga je nemoguće praviti pravilnu usporedbu koristeći GM konvencionalnih pasmina purana, magaraca i konja s izvornim i zaštićenim pasminama. U slučaju Hrvatske to znači da za 8 od ukupno 26 izvornih i zaštićenih pasmina (gotovo trećina), nije moguće izračunati iznos naknade usporedbom GM. Stoga je korišten jednostavan i jasan pristup pri čemu se visina potpore definira kao razlika između proizvodnje i varijabilnih troškova (koja je u slučaju svih izvornih i zaštićenih pasmina vidljivo negativna vrijednost, odnosno troškovi su veći od proizvodnje).

Dvostruko financiranje će biti isključeno u slučaju praksi iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br 1305/2013.

Obveze povezane s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

C1-O_09

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C2-O_09

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide uključuju vođenje evidencije o korištenim gnojivima i/ili pesticidima. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju budući ne postoje obveze koje se odnose na gnojiva i/ili pesticide.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Nije uobičajena poljoprivredna praksa.

C3-O_09

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Popis izvornih i zaštićenih vrsta i pasmina domaćih životinja nastalih na području Hrvatske objavljen je u NN 127/98, NN 73/03, NN 39/06, NN 126/07, 70/09 i 80/13.

Minimalne aktivnosti.

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednicima je dozvoljeno držanje svih pasmina.

C4-O_09

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije propisano.

--

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo.

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgojne organizacije za bavljenje uzgojem uzgojno valjanih životinja, te sadržaju očevidnika uzgojnih organizacija (NN 164/04).
--

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Provedba uzgojnog programa nije obvezna.
--

C5-O_09

Polazna osnova

Relevantni dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti i/ili propisani zahtjevi upravljanja

Nije relevantno.

Minimalni zahtjevi za uporabu gnojiva i pesticida

Nije primjenjivo

Ostali relevantni nacionalni/regionalni zahtjevi

Nije primjenjivo.

Minimalne aktivnosti

Nije primjenjivo.

Relevantne uobičajene poljoprivredne prakse

Poljoprivrednicima je dozvoljeno da mijenjaju broj UG.

O_10: Očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi

Podmjera:

- 10.2 - potpora za očuvanje i održivu uporabu i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi

Opis vrste operacije

Hrvatska ima vrijedne genetske resurse, pri čemu je ukupan broj poznatih vrsta i podvrsta iznosi 40.000, uz pretpostavku da postoji i do tri puta više vrsta.

Genetski potencijal u Hrvatskoj vrlo je vrijedan, osobito sa stanovišta bioraznolikosti i potrebe prilagodbe poljoprivrede klimatskim promjenama. Prioritet je ne samo očuvanje tradicionalnih, lokalnim uvjetima prilagođenih biljnih i životinjskih vrsta već i svih onih sortata i pasmina koje, iako nemaju ekonomsku vrijednost mogu biti korištene kao temelj za stvaranje novih ili poboljšanju svojstava postojećih sorti poljoprivrednog bilja i pasmina domaćih životinja.

Potpore će biti osigurane za korisnike koji sprečavaju eroziju biljnih i životinjskih genetskih resursa te doprinose unapređenju njihovog održivog korištenja, razvoju i očuvanja u svrhu postizanja globalne sigurnosti hrane, održive poljoprivrede i održanja bioraznolikosti.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A.

Vrsta potpore

Potpore je u obliku bespovratnih sredstava.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike.
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Korisnici

Javna tijela.

Prihvatljivi troškovi

U svrhu sprečavanja erozije biljnih genetskih resursa, čime se doprinosi održivoj poljoprivredi i

očuvanju bioraznolikosti opravdani troškovi su:

- prikupljanje i / ili kupovina biološkog i / ili genetskog materijala;
- Obrada i pohrana biološkog i / ili genetskog materijala (npr, čišćenje, sušenje, pakiranje, skladištenje);
- obrada i kategorizacija biološkog i / ili genetskog materijala (npr. taksonomske analize, vanjske karakteristike, genetske profile, fenotipske karakteristike, određivanje udjela praznih ili zaraženih sjemenki);
- skladištenje biološkog i / ili genetičkog materijala metodom koja odgovara uzorku;
- ispitivanje održivosti biološkog i / ili genetskog materijala;
- regeneracija biološkog i / ili genetskog materijala;
- uspostavljanje baze podataka, vođenje evidencije u sklopu baze podataka, upravljanje dokumentima i informacijama;
- kupnja opreme za uzorkovanje, prijevoz, pripremu i čuvanje biološkog i / ili genetskog materijala,;
- kupnja laboratorijske opreme za genetsku tipizaciju biološkog i / ili genetskog materijala na molekularnoj razini (DNK), te utvrđivanje i vrednovanje roditeljskog porijekla pojedinaca na molekularnoj razini (testiranja očinstva),

U svrhu sprečavanja erozije životinjskih genetskih resursa, čime se doprinosi održivoj poljoprivredi i očuvanju bioraznolikosti opravdani troškovi su:

- sakupljanje i / ili kupnja biološkog i genetskog materijala;
- skladištenje biološkog i / ili genetskog materijala metodom koja odgovara uzorku;
- manipulacija i skladištenje biološkog i / ili genetskog materijala (npr. čišćenje, sušenje, pakiranje, skladištenje);
- karakterizacija, određivanje tipa i popis populacije životinja na temelju fenotipskih karakteristika i genotipa, analiza uzgoja na temelju podataka o porijeklu (pedigre) i priprema registra;
- obrada i analiza biološkog i / ili genetskog materijala;
- kupnja opreme za uzorkovanje, prijevoz, pripremu i čuvanje biološkog i / ili genetskog materijala;
- kupnja laboratorijske opreme za genetsku tipizaciju biološkog i / ili genetskog materijala na molekularnoj razini (DNK), te utvrđivanje i vrednovanje roditeljskog porijekla pojedinaca na molekularnoj razini (testiranja očinstva);
- usluge unosa i pakiranje životinjskih genetskih materijala (uzgoj: sjemeni, jajnih stanica i zametaka) pojedinaca su važne za poboljšanje i održavanje populacije domaćih životinja, te naknade za nositelja za prijenos pojedinaca;
- uspostavljanje središnjeg informacijskog sustava i kupnju računalnih programa za analizu i praćenje skladištenja biološkog i / ili genetskog materijala, analiza podataka o porijeklu i planirano upravljanje uzgojem, te dokumentaciju i upravljanje informacijama;
- vođenje evidencije u sklopu baze podataka, dokumenata i upravljanje informacijama.

Uvjeti za prihvatljivost

Korisnik za biljne genetske resurse mora:

- Imati plan rada s detaljnim aktivnostima koje doprinose očuvanju genetskog materijala;
- Imati godišnji plan s opisom aktivnosti koje će se provoditi u tekućoj godini;
- Raspolagati ljudskim resursima obučanim za prikupljanje genetskog materijala, imati pristup bazi podataka biljnih genetskih izvora RH (CPGRD)

Korisnik za životinjske genetske resurse mora:

- Posjedovati dokaz o registraciji za aktivnosti očuvanja životinjskog genetskog materijala izdanog od strane nadležnog ministarstva;
- Imati plan rada s detaljnim aktivnostima koje doprinose očuvanju genetskog materijala;
- Imati godišnji plan s opisom aktivnosti koje će se provoditi u tekućoj godini;
- Raspolagati ljudskim resursima obučanim za prikupljanje genetskog materijala, imati pristup bazi podataka svih domaćih životinja i poljoprivrednika na nacionalnoj razini.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

Kriteriji odabira moraju biti odobreni od strane Odbora za praćenje na temelju sljedećeg:

- metoda zaštite (prioritet in situ program očuvanja);
- broj različitih vrsta uzoraka u slučaju izvornih i zaštićenih biljaka / izvornih i zaštićenih pasmina pod zaštitom (prioritet veći broj);
- broj različitih vrsta uzoraka registriranih u važećim bazama podataka u trenutku prijave (prioritet veći broj).

Financirat će se samo oni projekti koji ostvaruju rezultate u skladu s minimalnim pragom.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Isplata se vrši na temelju izvršenih aktivnosti prema godišnjem planu do 30,000 EUR.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Postoji mogućnost preklapanja sa nacionalnim sredstvima.

Radnje za ublažavanje

Javni subjekti dužni su dostaviti Program u kojem je opisana metoda financiranja i opis aktivnosti za koje je zatražena potpora; Također, korisnik mora osigurati izjavu o primljenim sredstvima iz drugih izvora za tekuću i prethodnu godinu.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

Nije primjenjivo.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitratre, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

Nije primjenjivo.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Nije primjenjivo.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo

dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Nije primjenjivo.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

- Poljoprivrednici nisu u potpunosti svjesni preuzetih obveza, odnosno, korisnik je zaboravio ispuniti obvezu koju je trebalo provesti u određenom trenutku što može dovesti do većeg postotka pogreške;
- Rizik od dvostrukog financiranja za slične obveze;
- Sustav smanjenja potpore u slučaju nepridržavanja poljoprivredno-okolišnih obveza nije proporcionalan;
- Korisnici nisu pravodobno informirani i ne uzimaju u obzir promjene uzrokovane ažuriranjem nacionalnog sustava identifikacije zemljišnih parcela (ARKOD informacijskog sustava) ili drugih pravnih promjena;
- Nedostatak razmjene informacija između tijela uključenih u provedbu mjera; Korisnici daju netočne izjave o površini ili se veličina prihvatljive površine između datuma podnošenja zahtjeva i početka razdoblja obveze mijenja;
- Korisnici ne vode obveznu dokumentaciju (npr. primjenjuje se dnevnik o provedenim poljoprivrednim postupcima);
- Vremenski uvjeti ne dopuštaju korisniku da provede obvezu.

Radnje za ublažavanje

- Svaki korisnik je obavezan pohađati odgovarajuću izobrazbu unutar 18 mjeseci od podnošenja zahtjeva povezanu s poljoprivredno-okolišnom mjerom što je programirano u okviru mjere M01. Korisnik će morati dokazati ispunjenje obveze preslikom potvrde o sudjelovanju. Agencija za plaćanja provodit će specifične unakrsne provjere za ovu obvezu;
- Sva dvostruka financiranja bit će isključena IAKS-om (Integrirani administrativni i kontrolni sustav) kao dio redovite unakrsne provjere prije plaćanja;
- Agencija za plaćanja razvila je sustav smanjenja potpore prije provjere plaćanja koja mora biti nadograđen sa obvezama koje se odnose na provedbu AEM;
- Pravovremena i točna administrativna provjera i ažuriranje ARKOD-a od strane Agencije za plaćanja propisana je općim uvjetima kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje IAKS-a. Sve unakrsne provjere treba provoditi na relevantnim podacima iz LPIS-a, a korisnik će biti službeno obaviješten o svim promjenama ažuriranjem nacionalnog sustava identifikacije zemljišnih parcela (ARKOD informacijskog sustava) ili drugih zakonskih promjena;
- Sva razmjena informacija između tijela uključenih u provedbu mjere određena je protokolom / sporazumom o sadržaju i vremenskoj razmjeni informacija;
- Prihvatljivost površine redovito se provjerava unakrsno u ARKOD-u kroz IAKS. Unakrsna provjera će uzeti u obzir početak obveznog razdoblja u skladu s datumom

podnošenja zahtjeva;

- Korisnik mora voditi evidenciju o proizvodnji i aktivnostima koje se poduzimaju kako bi se osigurala usklađenost sa pravilima poljoprivredno-okolišnih mjera. Evidencija se treba predložiti na zahtjev Agencije za plaćanja prilikom provedbe kontrole na terenu.
- Određivanjem pravila više sile definirat će se izuzeća za obveze na koje mogu utjecati prirodne okolnosti.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije moguće je provjeriti i kontrolirati.

Podaci o pojedinoj mjeri

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- Relevantni obvezni standardi uspostavljeni u skladu s poglavljem I., glavom VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti.
- Relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom (ii) i Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
- Relevantni minimalni zahtjevi za korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja: Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Zakon o održivoj uporabi pesticida i Zakon o održivoj uporabi pesticida.

Minimalni zahtjevi za gnojiva moraju uključivati, između ostalog, kodeks dobre prakse koji je uveden Direktivom 91/676/EEZ za gospodarstva izvan zona ranjivih na nitrata, kao i zahtjeve u vezi s onečišćenjem fosforom; minimalni zahtjevi u pogledu uporabe sredstava za zaštitu bilja moraju uključivati, među ostalim, opća načela integrirane zaštite bilja uvedena Direktivom 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obvezu posjedovanja dozvole za uporabu sredstava te obvezu stručnog osposobljavanja, zahtjeve o sigurnom skladištenju, pregledu naprava za primjenu sredstava te pravila o upotrebi pesticida u blizini voda i drugih osjetljivih mjesta, kako su utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom

- Opisano za svaku operaciju zasebno.

Popis lokalnih pasmina koje su u opasnosti da budu izgubljene za poljoprivredu i biljnih genetskih resursa kojima prijeti genetska erozija

Navedeno na razini tipa operacije.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Visine potpora su izračunate od strane Zavoda za menadžment i ruralno poduzetništvo Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Cardno Emerging Markets (UK) Ltd; OKI, Avalon i udruga Ecologica. Sve institucije djeluju neovisno od Ministarstva poljoprivrede.

Izvor podataka za kalkulacije: standardni GM od Agronomskog fakulteta i Poljoprivredne savjetodavne službe, Državnog zavod za statistiku, Tržišnog informacijskog sustava u poljoprivredi, znanstvene literature, podaci iz upitnika.

Metodologija: osnovni elementi identificirani su za svaku operaciju uzimajući u obzir relevantne obvezne standarde i zahtjeve EU i nacionalno zakonodavstvo. Također, uobičajena, najčeće korištena praksa uzeta u obzir za svaku od operacija.

U većini slučajeva izračun se temelji na razlici između prosječne proizvodnje i proizvodnje s određenim poloprivredno-okolišnim obvezama, utvrđenom gubitaku prihoda i troškova, uključujući i uštede gdje je primjenjivo (npr. cijena premija ili uštede na gnojivu ili mehanizaciji).

Izvori podataka za izračun:

- Hrvatski zavod za statistiku (www.dzs.hr) 2010-2012;
- Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi (www.tisup.mps.hr) 2010-2012;
- Hrvatski FADN (www.fadn.hr);
- Gross margin izračuni dobiveni su od Hrvatske poljoprivredne savjetodavne službe (www.pss.hr) 2009-2012;
- Interna baza podataka Odjela za menadžment i ruralno poduzetništvo.

Dvostruko financiranje bit će isključeno u slučaju postupaka iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1307/2013, također na temelju informacija koje su sadržane u delegiranim aktima koji su doneseni u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) br. 1305/2013. Izobrazba, individualno savjetovanje i / ili sudjelovanje u demonstracijskim aktivnostima nisu uzeti u obzir u izračunima, jer će se troškovi za te obveze nadoknaditi kroz M01 i M02. Također, nema naknade za vođenje evidencije.

Ostale napomene važne za razumijevanje i provedbu mjere

Na istoj ARKOD parceli je moguće kombinirati samo operacije O_01 i O_06.

3. U poglavlju 8. *Opis odabranih mjera*, potpoglavlje potpoglavlje 8.2. *Opis prema mjeri*, točka 8.2.11. *M11 - Ekološki uzgoj (čl. 29.)* mijenja se i glasi:

M11 - Ekološki uzgoj (čl. 29.)

Pravna osnova

Članak 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori za ruralni razvoj iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005.

Delegirana uredba Komisije (EU) br. 807/2014 od 11. ožujka 2014 dopunjuje Uredbu (EU) br. 1305/2013. Europskog parlamenta i Vijeća o potpori za ruralni razvoj iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i uvođenju prijelaznih odredbi.

Provedbenom Uredbom (EU) br. 808/2014 od 17. srpnja 2014 se utvrđuju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o potpori za ruralni razvoj iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR).

Općenit opis mjere, što uključuje njezinu logiku intervencije i njezin doprinos području od interesa i međusektorske ciljeve

Ekološka poljoprivreda je odgovor na očite negativne učinke konvencionalne poljoprivrede na okoliš i prirodne resurse, kao i na zdravlje ljudi. Rastući interes potrošača za zdravom, ekološkom hranom, ali i rastući interes proizvođača, ukazuju na potrebu za ovom mjerom.

Cilj mjere je poticanje praksi ekološkog uzgoja koje su korisne za okoliš – sa stajališta zraka, tla, vode i bioraznolikosti, čime su umanjuju negativni učinci konvencionalne poljoprivrede na okoliš. Operacije unutar mjere s ciljem očuvanja kvalitete vode, zraka i tla, te povećanje plodnosti tla, doprinose zdravlju ljudi i životinja kroz proizvodnju zdrave, kemijski netretirane hrane. To je održiva poljoprivredna proizvodnja, koja je u skladu s prirodom i prirodnim zakonima te kao takva doprinosi očuvanju bioraznolikosti, uključujući područja Natura 2000 i područja velike prirodne vrijednosti. U širem kontekstu, doprinosi razvoju specifičnih ruralnih područja, očuvanju kulturne baštine kao i tipičnog hrvatskog krajobraza.

Sustav ekološke poljoprivrede uveden je u Hrvatskoj 2001. godine. Službeno statističko evidentiranje podataka počelo je 2003.godine od kada se ekološka proizvodnja povećala nekoliko puta. U 2003. godini bilo je registrirano 130 ekoloških poljoprivrednika, dok je deset godina poslije taj broj narastao na 1609. U smislu površina u 2003. godini iznosila je 3.124,06 hektara (0,37% ukupne poljoprivredne površine), dok je 2013.godine površina povećana na 40.640,65 hektara ili 3,12% korištene poljoprivredne površine.

Akcijski plan razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011. - 2016. godine usvojen je u veljači 2011. godine, sa ciljem povećanja udjela ekološke poljoprivrede na 8% od ukupne poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj do 2016.godine. Postavljeni su sljedeći strateški ciljevi:

- razvijanje stabilnog i dobro informiranog nacionalnog tržišta za certificirane ekološke poljoprivredne i prehrambene proizvode, uključujući turizam i ugostiteljstvo te olakšavanje pristupa hrvatskim ekološkim proizvodima na tržište EU i druga izvozna tržišta kroz poboljšanje sigurnosti i kvalitete certificiranih proizvoda i povećanje količine proizvoda;
- promoviranje održivog ruralnog razvoja putem diverzifikacije poljoprivrednih aktivnosti, povećanja produktivnosti, rasta ruralne zaposlenosti i prihoda te smanjenje ruralne depopulacije;
- očuvanje i poboljšanje prirodnih resursa koji se koriste u poljoprivredi s ciljem smanjenja onečišćenja nitratima, fosfatima i pesticidima te očuvanje biološke raznolikosti i ekosustava.

Ekološka proizvodnja u Hrvatskoj provodi se u skladu sa Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, Uredbom Vijeća (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008. godine o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda u pogledu ekološke proizvodnje, označavanja i stručne kontrole te Pravilnikom o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13). Poljoprivrednik koji ulazi u sustav ekološke poljoprivrede mora zatražiti prvu kontrolu koju provode kontrolna tijela ovlaštena od strane Ministarstva poljoprivrede. Korisnik dostavlja Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR) prvo kontrolno izvješće koje se podnosi sa zahtjevom za registraciju u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju zatim izdaje odluku o registraciji u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji.

Ovlašteno kontrolno tijelo, temeljem stručnog pregleda, izdaje potvrđnicu (certifikat) ukazujući na status proizvoda (ekološka proizvodnja ili proizvod u prijelaznom razdoblju). Kontrola od strane ovlaštenih kontrolnih tijela mora biti provedena najmanje jednom godišnje. Poljoprivrednik može koristiti oznaku "ekološka proizvodnja" isključivo nakon isteka prijelaznog razdoblja, koji za oranične površine, livade i pašnjake iznosi minimalno dvije godine, a tri godine za višegodišnje biljke. Proizvodi u prijelaznom razdoblju moraju biti označeni kao "proizvodi prijelaznog razdoblja".

Budući da je ekološka poljoprivreda daleko zahtjevniji sustav poljoprivredne proizvodnje, potpora unutar mjere se daje kako bi se potaknuli novi poljoprivrednici da prihvate obveze koje nadilaze uvjete višestruke sukladnosti i propisanih zahtjeva upravljanja, te da bi se potaknulo poljoprivrednike koji su već prihvatili navedene obveze da nastave sa ekološkom poljoprivredom.

Ova se mjera odnosi na slijedeće potrebe:

Potreba 14. Prevencija erozije tla i povećanje plodnosti tla i organske tvari;

Potreba 15. Održavanje kvalitete vode, tla i zraka

Potreba 16. Očuvanje krajolika i bioraznolikosti.

Doprinosi fokus područjima

Operacije unutar mjere doprinose Prioritetu 4: obnova, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom, s naglaskom na sljedeća područja:

Fokus područje 4A: obnovu, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima

mreže Natura 2000 i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivredu velike prirodne vrijednosti, kao i stanje europskih krajobrazza;

Fokus područje 4B: bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima;

Fokus područje 4C: sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom.

Propisane poljoprivredne prakse smanjuju eroziju i povećavaju plodnost tla. Budući da se ne upotrebljavaju sintetička gnojiva i pesticidi, ekološka poljoprivreda nema negativan utjecaj na okoliš. U isto vrijeme, doprinosi očuvanju, obnavljanju i poboljšanju bioraznolikosti.

Operacije će također doprinijeti Prioritetu 5: promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na sljedeća područja:

Fokus područje 5D: smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost;

Fokus područje 5E: poticanje pohrane i sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu;

Propisani poljoprivredni postupci osim što omogućavaju bolju prilagodbu ekosustava učincima klimatskih promjena, također imaju velik potencijal za smanjenje emisije poljoprivrednih stakleničkih plinova. Zahtjevi za održivo upravljanje tlom imaju pozitivan učinak na skladištenje i vezivanje ugljičnog dioksida.

Doprinos međusektorskim ciljevima

Mjera doprinosi međusektorskim ciljevima povezanim s klimatskim promjenama i okolišem - nekorištenje sintetičkih gnojiva i sintetičkih pesticida doprinosi očuvanju vode, zraka i tla, te potiče bioraznolikost. Zahtjevi definirani unutar mjere doprinose učinkovitoj uporabi vodnih resursa i povećavaju skladištenje ugljičnog dioksida.

Mjera se sastoji od dvije podmjere:

M11.1. Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne postupke i metode

M11.2. Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih postupke i metoda

Sudjelovanje u mjeri je dobrovoljno pri čemu obvezno razdoblje traje pet godina, uz mogućnost produženja obveznog razdoblja za jednu godinu.

Obvezno razdoblje prelaska na ekološku proizvodnju traje dvije godine za oranice i tri godine za višegodišnje nasade, s mogućnošću skraćivanja prijelaznog razdoblja u skladu sa Uredbom Komisije (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda u pogledu ekološke proizvodnje, označavanja i stručne kontrole.

Potpota je bespovratna u vidu godišnjeg plaćanja po hektaru kao nadoknada korisniku zbog gubitka prihoda i dodatnih troškova koji su rezultat usklađivanja sa posebnim uvjetima, koji nadilaze minimalno propisane uvjete.

Korisnici moraju poštivati odredbe višestruke sukladnosti definirane u Uredbi (EU) 1306/2013

(poglavlje I., glava VI.), minimalnu aktivnost definiranu u Uredbi 1307/2013 (članak 4. stavak 1. točka (c) alineja (ii)), te minimalne zahtjeve za gnojivima i sredstvima za zaštitu bilja i ostale relevantne obvezne uvjete utvrđene nacionalnim zakonom.

U slučaju izmjena i dopuna relevantnih obveznih standarda, ukoliko opsezi novih obveza ili zahtjeva nadilaze one navedene u opisu mjere, korisnik se može odustati od sudjelovanja u mjeri bez obveze za povratom sredstava tijekom razdoblja u kojem je obveza bila na snazi.

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici ili grupe poljoprivrednika definirani nacionalnim Zakonu o poljoprivredi (NN 30/15), upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, koriste površine upisane u ARKOD, te koji su u prijelazu na ekološku proizvodnju ili održavaju ekološku proizvodnju u skladu sa Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007.

Korisnici moraju biti u suglasju s definicijom "aktivnog poljoprivrednika" sukladno članku 9. Uredbe (EU) br. 1307/2013. Zahtjev se može podnijeti ukoliko poljoprivredna površina gospodarstva iznosi najmanje 0,5 hektara, dok minimalna površina ARKOD parcele mora biti 0,05 ha.

Područje primjene, razina potpore, prihvatljivi korisnici i prema potrebi metodologija izračuna iznosa ili stope potpore raščlanjene prema potrebi prema podmjerama i/li vrstama operacije. Za svaku se vrstu operacije navodi specifikacija prihvatljivih troškova, uvjeti prihvatljivosti, primjenjivi iznosi i stope potpore te načela utvrđivanja kriterija odabira.

O_01: Plaćanje za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja

Podmjera:

- 11.1 - plaćanje radi prijelaza na prakse i metode ekološkog uzgoja

Opis vrste operacije

Ovaj tip operacije ima za cilj potaknuti poljoprivrednike koji se bave poljoprivredom temeljenom na konvencionalnim metodama da prijeđu na ekološku poljoprivredu, dajući im potporu za prijelaz na mnogo zahtjevnije, ali okolišno prihvatljivije metode ekološkog uzgoja.

Obveze koje korisnik mora ispunjavati u ovom tipu operacije su:

- Završiti najmanje 18 sati izobrazbe povezano sa mjerom ekološka poljoprivreda u roku od 18 mjeseci nakon odobravanja Zahtjeva. Svake slijedeće godine potrebno je završiti minimalno 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja na demonstracijskim aktivnostima;
- Voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama operacije;
- Mora biti upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji;
- Mora koristiti isključivo gnojiva odobrena za ekološku proizvodnju sukladno Uredbi (EZ) 889/2008, Prilog I;
- Mora koristiti isključivo SZB odobrena za ekološku proizvodnju sukladno Uredbi (EZ) 889/2008, Prilog II;
- Mora provoditi agro-tehnološke mjere sukladno Uredbi (EZ) 889/2008;

- Kako bi ostvario potporu za trajne travnjake, korisnik mora držati najmanje 0,5 uvjetnih grla na hektar. Prihvatljive životinje (goveda, kopitari, ovce i koze) moraju se držati sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 i Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom fokus područjima 4B, 4C, 5D, 5E.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva u vidu godišnje potpore po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajene poljoprivredne prakse. Potpora nadoknađuje sav izgubljeni prihod i dodatne troškove.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda;
- Uredba Vijeća (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008. kojom se utvrđuju detaljna pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda s obzirom na ekološku proizvodnju, označavanje i kontrolu;
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. utvrđuje pravila za izravne isplate poljoprivrednicima unutar sheme potpore u okviru Zajedničke poljoprivredne politike i stavljanju izvan snage Uredbu Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbu Vijeća (EZ) br. 73/2009;
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, o financiranju, upravljanju i praćenju Zajedničke poljoprivredne politike i stavljanju izvan snage Uredbe vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 485/2008;
- Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 80/13, 14/14);
- Pravilnik o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).

Korisnici

Prihvatljivi korisnici ove operacije su poljoprivrednici ili grupe poljoprivrednika definiranih u nacionalnom Zakonu o poljoprivredi (NN 30/15).

Korisnik mora: biti upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, koristiti površine upisane u ARKOD, te biti u prijelazu iz konvencionalne na ekološku poljoprivrednu proizvodnju sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007.

Korisnici moraju biti u skladu sa definicijom "aktivnog poljoprivrednika" sukladno članku 9. Uredbe (EU) br. 1307/2013.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti nadoknadu za dodatne troškove i gubitke prihoda koji proizlaze iz zahtjeva koji nadilaze minimalno propisane uvjete za konvencionalnu proizvodnju i obveze sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda.

Uvjeti za prihvatljivost

Korisnik je upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

Nije primjenjivo

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Potpore je uvećana za 20% u odnosu na podmjernu 11.2 uzimajući u obzir smanjenje prinosa u razdoblju prijelaza sa konvencionalne na ekološku proizvodnju, kao i nemogućnost da korisnik prodaje svoje proizvode sa oznakom „ekološki proizvod“ tijekom prijelaznog razdoblja.

- Ratarske kulture: $289.82 + 20\% = \text{EUR } 347,78/\text{ha}$
- Trajni nasad: $723.48 + 20\% = \text{EUR } 868,18/\text{ha}$
- Povrće: $480.78 + 20\% = \text{EUR } 576,94/\text{ha}$
- Trajni travnjaci: $258.28 + 20\% = \text{EUR } 309,94/\text{ha}$

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poljoprivrednici mogu prijaviti veću površinu u prijelazu na ekološku proizvodnju, posebno poljoprivrednici koji prelaze na ekološku poljoprivredu samo na određenom dijelu gospodarstva, dok drugi dio gospodarstva još uvijek pripada konvencionalnoj proizvodnji.

Poljoprivrednici mogu prijaviti površinu koja je ekološka kao površinu koja je u prijelazu na ekološku proizvodnju budući da su godišnje potpore veće za 20%.

Radnje za ublažavanje

Sve površine u prijelazu na ekološku proizvodnju moraju biti registrirane kao takve u ARKOD sustavu od strane poljoprivrednika prije podnošenja zahtjeva. Isključivo površina prepoznata kao površina u prijelazu na ekološku proizvodnju može biti prihvatljiva za ovu vrstu potpore.

Poljoprivrednici koji zadržavaju konvencionalnu i ekološku proizvodnju unutar istog gospodarstva smatrat će se da imaju veći faktor rizika, te će biti uključeni u metodologiju uzorkovanja prihvaćenu od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR).

Bit će provedene administrativne unakrsne provjere sa zemljišnim parcela koje su već registrirane za ekološku proizvodnju kako bi se spriječili zahtjevi za prijelaz. Nadalje, ARKOD bi trebao uključivati unakrsnu provjeru maksimalne površine temeljem koje neka površina može biti proglašena površinom u prijelazu na ekološku proizvodnju.

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije je moguće provjeriti i kontrolirati.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- Relevantni obvezni standardi utvrđeni u poglavlju I., glavi VI. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni su u nacionalnom zakonodavstvu: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (NN 32/15)
- Relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđenih na temelju članka 4. stavka 1. točke (c) alineje (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i vijeća;

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008. Minimalni zahtjevi za sredstva za zaštitu bilja uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008. Polazna osnova prikazana je u tablici „Polazna osnova i provjera“ na nivou mjere.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo

dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Izračun razine potpore temeljen je na principu izgubljenog prihoda i dodatnih troškova u odnosu na konvencionalnu poljoprivredu. Sukladno članku 62. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013, izračune je obavila nezavisna institucija.

Razina potpore izračunata je kao razlika GM (*gross margin*) za konvencionalnu proizvodnju i GM za ekološku proizvodnju za iste vrste usjeva. Razlici su dodani transakcijski troškovi vezani za ekološki uzgoj (certificiranje i inspekcija) što je rezultiralo konačnim iznosom potpore u vidu godišnje vrijednosti u eurima po hektaru.

GM je izračunat za svaku vrstu usjeva u ekološkom uzgoju za koji je GM bio dostupan u konvencionalnoj proizvodnji. Potpore za prijelazno razdoblje su 20% više zbog smanjenih prinosa i nemogućnosti prodaje proizvoda sa ekološkom oznakom.

O_02: Plaćanje za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja

Podmjera:

- 11.2 - plaćanje za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja

Opis vrste operacije

Ovaj tip operacije ima za cilj dati potporu onim poljoprivrednicima koji su već uključeni u ekološki uzgoj kako bi nastavili primjenjivati okolišno prihvatljive metode ekološkog uzgoja.

Obveze koje korisnik mora ispunjavati u ovom tipu operacije su:

- Završiti svake godine najmanje 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili prisustvovanja na demonstracijskim aktivnostima.
- Voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama operacije.
- Mora biti upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji
- Mora koristiti isključivo gnojiva odobrena za ekološku proizvodnju sukladno Uredbi (EZ) 889/2008, Prilog I
- Mora koristiti isključivo SZB odobrena za ekološku proizvodnju sukladno Uredbi (EZ) 889/2008, Prilog II
- Mora provoditi agro-tehnološke mjere sukladno Uredbi (EZ) 889/2008
- Kako bi ostvario potporu za trajne travnjake, korisnik mora držati najmanje 0,5 uvjetnih grla na hektar. Prihvatljive životinje (goveda, kopitari, ovce i koze) moraju se držati sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 i Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.

Ovaj tip operacije doprinosi fokus području 4A, sa sekundarnim doprinosom u fokus područjima 4B, 4C, 5D, 5E.

Vrsta potpore

Bespovratna sredstva u vidu godišnje potpore po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete i uobičajene poljoprivredne prakse. Potpora nadoknađuje sav izgubljeni prihod i dodatne troškove.

Poveznice na druga zakonodavstva

- Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda;
- Uredba Vijeća (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008. kojom se utvrđuju detaljna pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda s obzirom na ekološku proizvodnju, označavanje i kontrolu;
- Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013.

utvrđuje pravila za izravne isplate poljoprivrednicima unutar sheme potpore u okviru Zajedničke poljoprivredne politike i stavljanju izvan snage Uredbu Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbu Vijeća (EZ) br. 73/2009;

- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, o financiranju, upravljanju i praćenju Zajedničke poljoprivredne politike i stavljanju izvan snage Uredbe vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 485/2008;
- Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 80/13, 14/14);
- Pravilnik o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).

Korisnici

Prihvatljivi korisnici ovog tipa operacije su poljoprivrednici ili grupe poljoprivrednika definiranih u nacionalnom Zakonu o poljoprivredi (NN 30/15).

Korisnik mora: biti upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, koristiti površine upisane u ARKOD, te provoditi ekološku poljoprivrednu proizvodnju sukladno Zakonu o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 80/13, 14/14) i Pravilniku o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).

Korisnici moraju biti u skladu sa definicijom "aktivnog poljoprivrednika" sukladno članku 9. Uredbe (EU) br. 1307/2013.

Prihvatljivi troškovi

Korisnik će dobiti nadoknadu za dodatne troškove i gubitke prihoda koji proizlaze iz zahtjeva koji nadilaze minimalno propisane uvjete za konvencionalnu proizvodnju i obveze sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda.

Uvjeti za prihvatljivost

Korisnik je upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji.

Načela utvrđivanja kriterija odabira

Nije primjenjivo.

(Primjenjivi) iznosi i stope potpore

Primjenjivi iznosi su:

- Ratarske kulture: EUR 289,92/ha;
- Trajni nasad: EUR 723,48/ha;
- Povrće: EUR 480,78/ha;
- Trajni travnjaci: EUR 258,28/ha

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

Poljoprivrednici mogu prijaviti veću površinu ekološke proizvodnje, posebno poljoprivrednici koji provode ekološku poljoprivredu samo na određenom dijelu gospodarstva, dok drugi dio gospodarstva još uvijek pripada konvencionalnoj proizvodnji.

Radnje za ublažavanje

Sve površine u ekološkoj proizvodnji moraju biti registrirane kao takve u ARKOD sustavu prije podnošenja zahtjeva. Isključivo površina prepoznata kao ekološka proizvodnja može biti prihvatljiva za ovu vrstu potpore.

Poljoprivrednici koji zadržavaju konvencionalnu i ekološku proizvodnju unutar istog gospodarstva smatrat će se da imaju veći faktor rizika, te će biti uključeni u metodologiju uzorkovanja prihvaćenu od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR).

Ukupna ocjena mjere

Ovaj tip operacije je moguće provjeriti i kontrolirati.

Podaci o pojedinoj operaciji

Utvrdjivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- Relevantni obvezni standardi utvrđeni u poglavlju I., glavi VI. Uredbe (EU) br.

1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđeni u nacionalnom zakonodavstvu: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (NN 32/15)

- Relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđenih na temelju članka 4. stavka 1. točke (c) alineje (ii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.

Minimalni zahtjevi za sredstva za zaštitu bilja uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.

Polazna osnova prikazana je u tablici „Polazna osnova i provjera“ na nivou mjere.

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Izračun razine potpore temeljen je na principu izgubljenog prihoda i dodatnih troškova u odnosu na konvencionalnu poljoprivredu. Sukladno članku 62. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013, izračune obavlja nezavisna institucija.

Razina potpore izračunata je kao razlika GM (*gross margin*) za konvencionalnu proizvodnju i GM za ekološku proizvodnju za iste vrste usjeva. Razlici su dodani transakcijski troškovi vezani za ekološki uzgoj (certificiranje i inspekcija) što je rezultiralo konačnim iznosom potpore u vidu godišnje vrijednosti u eurima po hektaru. GM je izračunat za svaku vrstu usjeva u ekološkom uzgoju za koji je GM bio dostupan u konvencionalnoj proizvodnji.

Mogućnost provjere i nadzora mjera i/ili vrsta operacija

Rizik (rizici) povezani s provedbom mjera

- Godišnje isplate dodjeljuju se poljoprivrednicima koji ne poštuju propisane uvjete vezane uz ekološki uzgoj;
- Rizik dvostrukog financiranja za obveze koje su slične prirode poput praksi ozelenjavanja, ali se ne odnose na jednake prakse ili obveze ekološkog uzgoja;
- Korisnici pružaju netočne prijave površina ili se veličine prihvatljivih površina mijenja između datuma podnošenja zahtjeva i početka obveznog razdoblja;
- Aktivnosti vezane za prelazak na ili održavanje ekološke proizvodnje provedene od strane poljoprivrednika ne mogu biti dokazane ex post;
- Korisnici mjere nisu u skladu s definicijom aktivnog poljoprivrednika temeljenoj na

članku 9. Uredbe (EU) br. 1307/2013 (DPR);

- Kriteriji i minimalne poljoprivredne djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke (c) DPR-a (Uredba (EU) br. 1307/2013) nisu poštovani od strane korisnika;
- Obveze preuzete od strane korisnika nisu u potpunosti poštovane sukladno definiranim temeljnim obvezama Programa ruralnog razvoja uključujući propisane zahtjeve upravljanja (SMR), te dobre poljoprivredne i okolišne uvjete (GAEC).

Radnje za ublažavanje

- Svi poljoprivrednici u prijelazu na ekološku proizvodnju u skladu sa Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007 su predmet nadzora od strane ovlaštenih kontrolnih tijela za ekološku poljoprivredu. Kontrola je obvezna za sve proizvođače uključene u sustav ekološke proizvodnje najmanje jednom godišnje. Rezultati tih kontrola koriste se u svrhe administrativne kontrole i ovjeravanja plaćanja kao dio unakrsne kontrole Integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS) koju provodi Agencija za plaćanja. Dodatne kontrole na terenu temeljem uzorka predviđene su kao uobičajena praksa od strane Agencije za plaćanja;
- Integrirani administrativni i kontrolni sustav (IAKS) isključit će sva dvostruka financiranja kao dio redovite provjere prije nego li dođe do odobrenja plaćanja;
- Pravovremeno i točno administriranje i ažuriranje ARKOD sustava od strane APPRRR propisano je kao opći uvjet kojim se osigurava ispravno funkcioniranje IAKS-a. Sve unakrsne kontrole moraju se provoditi na temelju mjerodavnih podataka ARKOD sustavu dok korisnici moraju biti službeno obaviješteni o svim promjenama uzrokovanih ažuriranjem ARKOD sustava ili drugim pravnim promjenama;
- Korisnik mora voditi evidenciju proizvodnje i poduzetih aktivnosti kako bi se osigurala usklađenost sa pravilima ekološke proizvodnje. Navedena evidencija mora biti predstavljena kontroloru Agencije za plaćanja tijekom kontrole na terenu ukoliko bude zahtijevana;
- Usklađenost korisnika sa definicijom aktivnog poljoprivrednika treba biti redovna provjera kroz IAKS;
- Usklađenost korisnika sa minimalnim poljoprivrednim djelatnostima treba biti redovna provjera kroz IAKS;
- Obveze preuzete od strane korisnika trebaju biti provjerene putem administrativne kontrole specifične za mjeru kroz IAKS i putem kontrole na terenu temeljem uzorka. Usklađenost sa propisanim zahtjevima upravljanja (SMR-om), te dobrim poljoprivrednim i okolišnim uvjetima (GAEC-om) sastavni su dijelovi standardne kontrole na terenu.

Ukupna ocjena mjere

Zbog relevantnog iskustva u provedbi mjere kao nacionalne potpore u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, Uredbi Vijeća (EZ) br. 889/2008 od 05. rujna utvrđuje detaljna pravila o provedbi Uredbe Vijeća

(EZ)br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda s obzirom na ekološku proizvodnju, označavanje i kontrolu (OJ L 250, 18.9.2008.), ne očekuju se veće poteškoće tijekom provedbe.

Mjeru je moguće provjeriti i kontrolirati.

Podaci o pojedinoj mjeri

Utvrđivanje i definiranje odgovarajućih osnovnih elemenata; to uključuje odgovarajuće obvezne standarde uspostavljene u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće kriterije i minimalne aktivnosti uspostavljene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejama (ii) i (iii) Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, odgovarajuće minimalne zahtjeve u pogledu uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te ostale odgovarajuće obvezne zahtjeve propisane nacionalnim pravom

- Relevantni obvezni standardi utvrđeni s u skladu s glavom VI. poglavljem I. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ustanovljeni u nacionalnom zakonodavstvu: Pravilnik o višestrukoj sukladnosti;
- Relevantni kriteriji i minimalne aktivnosti utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) alinejom ii. Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;

Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.

Minimalni zahtjevi za sredstva za zaštitu bilja uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.

	Obveza	Relevantni GAEC/SMR	Minimalni zahtjevi za gnojiva ili pesticide	Relevantna uobičajena poljoprivredna praksa	Provjera i kontrola
C1	Završiti najmanje 18 sati izobrazbe povezano sa mjerom ekološka poljoprivrede u roku od 18 mjeseci nakon odobravanja Zahtjeva. Svake slijedeće godine potrebno je završiti minimalno 6 sati izobrazbe, individualnog savjetovanja i/ili sudjelovanja na demonstracijskim aktivnostima;	Nije propisano		Nije uobičajena poljoprivredna praksa	100% administrativno: korisnik će dostaviti Agenciji za plaćanja potvrdu o sudjelovanju na izobrazbi, individualnom savjetu, demonstracijskoj aktivnosti. Biti će omogućena unakrsna provjera s davateljem usluge za izobrazbu, individualni savjet ili demonstracijske aktivnosti.
C2	Voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama operacije	Nije propisano		Nije uobičajena poljoprivredna praksa	Tijekom kontrole na terenu Agencija će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi.

C3	Mora biti upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji	Nije propisano		Nije uobičajena poljoprivredna praksa	Administrativno - korisnik mora dostaviti dokaz da je ovlašteno kontrolno tijelo obavilo stručnu kontrolu sukladno Pravilniku o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).
C4	Mora koristiti isključivo gnojiva odobrena za ekološku proizvodnju sukladno Uredbi (EZ) 889/2008, Prilog I	SMR 1, GAEC 1	Minimalni zahtjevi za gnojiva uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.	Korištenje stajskog gnoja ili organskog komposta nije obvezno i poljoprivrednici ih rijetko koriste; češće se koriste sintetska gnojiva.	Administrativno - korisnik mora dostaviti dokaz da je ovlašteno kontrolno tijelo obavilo stručnu kontrolu sukladno Pravilniku o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).
C5	Mora koristiti isključivo SZB odobrena za ekološku proizvodnju sukladno Uredbi (EZ) 889/2008, Prilog II		Minimalni zahtjevi za sredstva za zaštitu bilja uključuju zahtjeve propisane u Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008	Nije uobičajena poljoprivredna praksa	Administrativno - korisnik mora dostaviti dokaz da je ovlašteno kontrolno tijelo obavilo stručnu kontrolu sukladno Pravilniku o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).
C6	Mora provoditi agro-tehnološke mjere sukladno Uredbi (EZ) 889/2008	Nije propisano		Uobičajena poljoprivredna praksa se ne provodi sukladno Uredbi EZ 889/2008	Administrativno - korisnik mora dostaviti dokaz da je ovlašteno kontrolno tijelo obavilo stručnu kontrolu sukladno Pravilniku o ekološkoj proizvodnji (NN 86/13).
C7	Kako bi ostvario potporu za trajne travnjake, korisnik mora držati najmanje 0,5 uvjetnih grla na hektar. Prihvatljive životinje (goveda, kopitari, ovce i koze) moraju se držati sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 i Uredbi Komisije (EZ) br. 889/2008.	Nije propisano		Prosječna gustoća stočnog fonda je 0,62 UG/ha.	Tijekom kontrole na terenu Agencija će imati uvid u obrazac vođenja evidencije na farmi. Automatska unakrsna provjera sa Jedinstvenim registrom domaćih životinja i ARKOD.

Osnovni elementi i provjera

Opis metodologije i agronomskih pretpostavki i parametara, uključujući opis osnovnih zahtjeva iz članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 bitnih za pojedinu vrstu obveze, koji se upotrebljavaju kao referentne točke za izračune kojima se opravdavaju dodatni troškovi, izgubljeni prihod zbog preuzete obveze i visina troškova transakcija; prema potrebi, tom se metodologijom uzima u obzir potpora koja se dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013, uključujući plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje; prema potrebi, metoda konverzije koja se primjenjuje za druge jedinice u skladu s člankom 9. ove Uredbe

Iznosi naknade za ekološki uzgoj izračunati su kao razlika GM (*gross margin*) konvencionalne proizvodnje i GM za ekološku proizvodnju. Svi izračuni temelje se na godišnjim prosječnim vrijednostima (cijene, prinosi, troškovi i sl.) za razdoblje 2010-2012.godine. Svi poljoprivredni proizvodi i cijene ulaznih troškova korištenih u izračunu prihoda i varijabilni troškovi uključuju porez na dodanu vrijednost (PDV).

Izračun GM za ekološki uzgoj slijedi istu metodologiju izračuna koju je primijenio Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Poljoprivredna savjetodavna služba za izračun konvencionalnog GM u razdoblju 2010-2012.godine. Time je omogućena valjana usporedba GM između konvencionalne i ekološke metode proizvodnje.

Razlika je korigirana za vrijednost transakcijskih troškova povezanih sa ekološkim uzgojem, što je rezultiralo konačnom iznosom naknade, izraženim u godišnjoj vrijednosti po hektaru u eurima. Potpora nadoknađuje sav izgubljeni prihod i dodatne troškove.

Prosječni iznos naknade određen je za četiri glavne tipa proizvodnje: ratarske kulture, voće, povrće i trajne travnjake. GM je izračunata za određeni broj pojedinačnih kultura unutar navedenih tipova proizvodnje za ekološku proizvodnju, ali samo ako postoji dostupan paralelni GM za konvencionalnu proizvodnju.

Prosječni iznos naknade za četiri glavna tipa proizvodnje bile su izračunati kao ponderirani prosjek izračuna plaćanja za individualne usjeve. Ponderirani prosjek GM-a bio je izračunat za svaki od četiri tipa proizvodnje usjeva množenjem GM-ova pojedinih usjeva koji pripadaju navedenoj kategoriji usjeva sa brojem hektara pod njihovom proizvodnjom.

Primjerice, u slučaju ratarskih kultura, broj hektara unutar svakog pojedinog usjeva (pšenica, ječam, zob, raž, kukuruz, suncokret, krumpir i sl.) bili su pomnoženi sa njihovom odgovarajućom GM, što je rezultiralo agregiranim GM za sve ratarske kulture. Razlika u ponderiranim prosjecima GM-a između konvencionalne i ekološke proizvodnje rezultirala je agregiranim GM-om za ekološke ratarske kulture, voće, povrće i trajne travnjake.

Jedino transakcijski troškovi direktno povezani sa obvezama za koje se daje potpora bili su uzete u obzir. Oni uključuju: naknade povezane sa registracijom, inspekcijom i certificiranjem.

Osposobljavanje, individualno savjetovanje i/ili prisustvovanje na demonstracijskim aktivnostima nisu uzeti u obzir, budući da su troškovi tih obveza nadoknađeni kroz M01 i M02. Također, nije nadoknađeno vođenje evidencije.

Podaci potrebni da bi se izvršio izračun iznosa naknade bili su stečeni kroz:

- Ankete za ekološke poljoprivrednike
- Konzultacije sa stručnjacima iz:

- Sveučilišta
- Savjetodavne službe
- Hrvatske poljoprivredne agencije
- Ministarstva poljoprivrede
- ostalih institucija
- Konzultacije s poljoprivrednicima:
 - predstavnici relevantnih proizvođačkih udruženja
 - izabrani pojedinačni poljoprivrednici

Izračune iznosa nadoknade izradio je neovisni ugovaratelj, konzultantska grupa iz Ujedinjenog Kraljevstva, Cardno Emerging Markets (UK) Ltd., unutar okvira projekta na razini EU nazvanog: Support for preparing rural development programme 2014-2020 FWC BENEFICIARIES 2009, LOT 1: Rural development Europe Aid/127054/C/SER/multi“.

Izračuni su bili naknadno revidirani od strane Zavoda za menadžment i ruralno poduzetništvo Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, potvrđujući usklađenost s člankom 62. Uredbe (EU) br. 1305/2013. Ekološki uzgoj kao nedjeljiv sustav ne preklapa se s praksama ozelenjavanja, koje se sastoje od niza odvojenih agronomskih praksi, tako da je izbjegnuto dvostruko financiranje unutar prvog stupa Zajedničke poljoprivredne politike.

Ostale napomene važne za razumijevanje i provedbu mjere

Obveza koja se odnose na izobrazbu može biti ispunjena pohađanjem bilo kojeg priznatog osposobljavanja za ekološki uzgoj na razini EU. Ukupan broj sati propisanih u obvezi mora biti poštovan.

Poveznica na druge mjere:

M01- Prenosnje znanja i aktivnosti informiranja

M02- Savjetodavne službe, službe za upravljanje PG i pomoć PG

M04- Ulaganja u fizičku imovinu, podmjera 4.1 – potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, gdje intenzitet potpore može biti uvećan za dodatnih 20%

M10- Kako bi se izbjegao rizik dvostrukog financiranja, nije moguće kombinirati M11 sa M10 obzirom na slične preuzete obveze, s iznimkom na moguće kombinacije s operacijom M10.1.9 "Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja".

4. U poglavlju *11. Plan pokazatelja*, potpoglavlju *11.1. Plan pokazatelja*, točka *11.1.2. P2: Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama*, točka *11.1.2.1. 2.A) Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito u cilju povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije* tablica *Pokazatelj(i) planiranog ostvarenja za 2014. – 2020* mijenja se i glasi:

Pokazatelj(i) planiranog ostvarenja za 2014 – 2020.

Naziv mjere	Naziv pokazatelja	Vrijednost
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl.14.)	Osposobljavanje/stjecanje vještina (1.1) – br. sudionika u programima osposobljavanjima	9,333.00
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl.14.)	Osposobljavanje/stjecanje vještina (1.1) – ukupni javni rashodi za osposobljavanje/vještine	2,666,666.67
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Ukupni javni rashodi € (osposobljavanje, razmjene zemljišta, demonstracija) (1.1 do 1.3)	4,000,000.00
M02. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima (čl. 15.)	Predloženi broj korisnika (2.1)	1.765
M02. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima (čl. 15.)	Ukupni javni rashodi € (2.1 do 2.3))	2.117.647,06
M04 - Ulaganja u fizičku imovinu (čl. 17.)	Br. gospodarstava koja primaju potporu radi ulaganja u poljoprivredna gospodarstva (4.1)	1,823.00
M04 - Ulaganja u fizičku imovinu (čl. 17.)	Ukupni javni rashodi za ulaganja u infrastrukturu (4.3)	132,077,647.06
M04 - Ulaganja u fizičku imovinu (čl. 17.)	Ukupna ulaganja € (javna + privatna)	456,077,647.06
M04 - Ulaganja u fizičku imovinu (čl. 17.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (4.1.)	226,800,000.00
M04 - Ulaganja u fizičku imovinu (čl. 17.)	Ukupni javni rashodi €	358,877,647.06
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Br. korisnika (gospodarstava) koji primaju potporu u svojstvu malih poljoprivrednih gospodarstava za pokretanje poslovanja (6.3)	5,318.00
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Ukupna ulaganja € (javna + privatna)	79,764,705.88
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Ukupni javni rashodi €	79,764,705.88
M16 - Suradnja (čl. 35.)	Ukupni javni rashodi € (16.1 do 16.9)	7,500,000.00

5. U poglavlju **11. Plan pokazatelja**, potpoglavlju **11.1. Plan pokazatelja**, točka **11.1.2. P2: Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama**, točka **11.1.2.2. 2.B) Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove** tablica **Pokazatelj(i) planiranog ostvarenja za 2014. – 2020** mijenja se i glasi:

Pokazatelj(i) planiranog ostvarenja za 2014. – 2020.

Naziv mjera	Naziv pokazatelja	Vrijednost
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Osposobljavanje/stjecanje vještina (1.1) – br. sudionika u programima osposobljavanjima	5,600.00
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Osposobljavanje/stjecanje vještina (1.1) – ukupni javni rashodi za osposobljavanje/vještine	2,000,000.00
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Ukupni javni rashodi € (osposobljavanje, razmjene zemljišta, demonstracija) (1.1 do 1.3)	2,000,000.00
M02. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima (čl. 15.)	Predloženi broj korisnika (2.1)	1,925.00
M02. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima (čl. 15.)	Ukupni javni rashodi € (2.1 do 2.3)	2,117,647.06
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Br. korisnika (gospodarstava) koji primaju potporu u svojstvu mladih poljoprivrednika za pokretanje poslovanja (6.1)	1,004.00
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Br. korisnika (gospodarstava) koji primaju potporu za ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima (6.4)	0
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Br. korisnika (gospodarstava) koji primaju platne transakcije (6.5)	0
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Ukupna ulaganja € (javna + privatna)	50,222,222.22
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (6.1.)	50,222,222.22
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (čl. 19.)	Ukupni javni rashodi €	50,222,222.22

6. U poglavlju *11. Plan pokazatelja*, potpoglavlju *11.1. Plan pokazatelja*, točka *11.1.4. P4: Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom* tablica *Šuma, Pokazatelj(i) planiranog ostvarenja za 2014. – 2020.* mijenja se i glasi:

P4: Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom

Naziv mjere	Naziv pokazatelja	Vrijednost
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Osposobljavanje/stjecanje vještina (1.1) – br. sudionika u programima osposobljavanjima	7,000.00
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Osposobljavanje/stjecanje vještina (1.1) – ukupni javni rashodi za osposobljavanje/vještine	2,000,000.00
M01 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja (čl. 14.)	Ukupni javni rashodi € (osposobljavanje, razmjene zemljišta, demonstracija) (1.1 do 1.3)	2,000,000.00
M02. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima (čl. 15.)	Predloženi broj korisnika (2.1)	3 850
M02. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima (čl. 15.)	Ukupni javni rashodi € (2.1 do 2.3)	4,235,294.12
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (8.1.)	0
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (8.2.)	0
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (8.3.)	0
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (8.4.)	0
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Broj korisnika za preventivne mjere (8.3.)	0
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (8.5.)	47,881,224.69
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Broj operacija (ulaganja kojima se poboljšava otpornost i ekološka vrijednost šumskih ekosustava) (8.5.)	1,583.00
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Područja obuhvaćena ulaganjima kojima se poboljšava otpornost i ekološka vrijednost šumskih ekosustava (8.5.)	6,300.00
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma (čl. 21.-26.)	Ukupni javni rashodi (EUR) (8.6.)	0

112

[illegible]

	(17 1)															
	Broj odabranih lokalnih akcijskih skupina (LAG)													45		45
	Stanovništvo pokriveno LAS-om													1,427,724		1,427,724
	Ukupni javni rashodi (EUR) – priprema potpora (19 1)													4,052,443 5		4,052,443 5
M19	Ukupni javni rashodi (EUR) – potpora za provedbu operacija u sklopu lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD) (19 2)													43,226,06 4		43,226,06 4
	Ukupni javni rashodi (EUR) – priprema i provedba aktivnosti suradnje lokalne akcijske skupine (19 3)													4,052,443 5		4,052,443 5
	Ukupni javni rashodi (EUR) – potpora za tekuće troškove i animaciju (19 4)													16,209,77 4		16,209,77 4